

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Olomouc 2014

Jiří Kryčer, DiS.

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta

Katedra sociologie a andragogiky a kulturní antropologie

Školský management

KLIMA ŠKOLY

School climate

Bakalářská diplomová práce

Jiří Kryčer, DiS.

Vedoucí bakalářské diplomové práce:

PaedDr. Jiří Grenar

Olomouc 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně a uvedl v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použil.

.....
Jiří Kryčér, DiS.

Poděkování

Děkuji panu PaedDr. Jiřímu Grenarovi za cenné rady, náměty, odborné vedení a pomoc při zpracování závěrečné bakalářské práce.

Obsah

Úvod	6
1. Klima školy	7
1.1 Typy školního klimatu	9
1.2 Osobnost učitele	9
1.3 Pedagogická etika, mravní profil učitele	11
1.4 Osobnost žáka	12
1.5 Charakteristika školy	13
2. Vztahy vytvářející klima školy	16
2.1 Učitel vs. žák	16
2.2 Žák vs. žák	18
2.3 Učitel vs. učitel	19
3. Podmínky a předpoklady tvorby školního klimatu	20
3.1 Materiální podmínky vzdělávání	20
3.2 Management školy	21
3.3 Image školy	22
3.4 Strategické plánování školy	23
3.5 Komunikace školy	26
4. Vztahy mezi pojmy klima a kultura školy	29
5. Charakteristika a cíl výzkumného problému	30
6. Vyhodnocení dotazníkového šetření	31
7. Hodnocení získaných údajů	47
8. Závěr	49
Seznam použité literatury	50
Příloha č. 1 – dotazník pro žáky	52
Příloha č. 2 – dotazník pro učitele	54
Příloha č. 3 – grafické vyhodnocení dotazníkového šetření učitelů	56
Příloha č. 4 – grafické vyhodnocení dotazníkového šetření žáků	65
Anotace	72

Úvod

Ve své bakalářské práci se zabývám tématem klima školy. Hlavním cílem této práce je posoudit prostředí vybrané střední školy, tj. zjistit, jak jsou spokojeni žáci, pedagogičtí pracovníci, jak vnímají klima školy, kterou navštěvují, resp. Pracují v ní. Má také pomoci škole, na které bylo šetření prováděno, k vlastní evaluaci a zlepšování se. S pojmy školství, škola se setkáváme každý den a taktéž klima školy je blízké široké veřejnosti ve vztahu ke škole jako takové. Právo na vzdělání má každý z nás.

Bakalářská práce je rozdělena do 7 kapitol. V nich se seznámíme s pojmy jako klima školy, vztahy utvářející klima školy, pedagogická etika učitele, osobnost učitele, osobnost žáka, vztah mezi pojmy klima školy a kultura školy. Dále analyzuji dotazníkové šetření, které jsem uskutečnil na Střední škole potravinářské, obchodu a služeb Brno, Charbulova 106 a následně došlo k jejich vyhodnocení.

Dotazníky byly vyplněny jak pedagogickými pracovníky teoretické i praktického vyučování, tak i žáky školy. Nebyla stanovena žádná kritéria jaké obory a ročníky mají dotazníky vyplňovat. Záměrem bylo dát prostor co největšímu počtu respondentů. Cílem dotazníkového šetření je zjistit kvalitu prostředí školy z pohledu žáků a učitelů, tedy školy očima žáky vs. pedagog. V závěrečné kapitole dochází ke zhodnocení.

1. Klima školy

V této kapitole se budu zabývat objasněním všech objektů, které souvisí se školním klimatem. V kapitole také zdůrazním nejdůležitější vlastnosti v profilu učitelů, kteří tvoří svojí osobností jak atmosféru, tak klima v každé škole. Dále vymezím osobnost žáka a pedagogická etika.

Škola je místem, kde se žáci vzdělávají. Pedagogický slovník říká, že „školou“ můžeme chápat jako společenskou instituci, mezi jejíž hlavní funkce patří zajištění vzdělávání žáků různého věkového rozpětí a podle přesně daných vzdělávacích programů. Škola, funkce školy a pojetí školy se neustále mění. Je místem podporující osobnostní rozvoj žáků a připravující je na život jak osobní, pracovní, tak i občanský“. (Průcha, Walterová, Mareš, 1995).

Klima školy lze vysvětlit různými způsoby. Klima má velmi rozšířené užívání v kontinuitě s klimatem, daným aktuálním stavem, okolím. Vystihuje jej srovnání s podnebím, jež působí na velký počet příznaků, a přeci je velmi často značně podobné. **Psychosociální klima školy** je termín střední úrovně obecnosti.

Podle Průchy, Walterové a Mareše „*klima školy je sociálně-psychologická proměnná, která vyjadřuje kvalitu interpersonálních vztahů a sociálních procesů, jež fungují v dané škole tak, jak ji vnímají, prožívají a hodnotí učitelé, žáci, případně zaměstnanci školy. Součástí klimatu školy je např. klima učitelského sboru, klima školních tříd, celkové prostředí školy, atd.*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 1995, s. 97)

Pro „klasické klima školy“ je příznačná funkce dlouhodobosti či proměnlivosti, rozdílný rozsah časových frekvencí, poměrné či trvalé prvky, skutky, akce určité školy. Atributy se různě prolínají a pocity každého jedince jsou konečným výsledkem vlivu klimatu školy.

Prostředí školy má velmi široké rozpětí. Dle Čápa a Mareše (2001) jsou následující hlediska, které ovlivňují prostředí školy:

- Architektonické – poloha školy, její okolí
- Hygienické – hygienické prostředí na toaletách, apod...
- Ergonomické – vybavení školy školním nábytkem, pracovní místa žáků a učitelů a jejich uspořádání.
- Organizační – počty pedagogických pracovníků, nepedagogických pracovníků, počet žáků na škole.

Grecmanová vymezuje školní klima jako „specifický projev školního života, který obsahuje celkovou kvalitu prostředí uvnitř školy s ekologickými, společenskými, sociálními a kulturními dimenzemi“. (Grecmanová, 2000, s. 34)

Ve velmi podobném duchu chápe klima školy i Havlínová (1994, s. 29), která klima popisuje jako „*souhrn pojmů, které se podílejí na celkové kvalitě prostředí uvnitř celé organizace*“.

Světlík (1996) zahrnuje klima školy do tzv. skrytého kurikula školy. Termín klima školy je poměrně často měněn s pojmem atmosféra. Klima školy se všeobecně chápe jako dlouhodobý jev, který trvá až několik měsíců či let. Hlavními a nejdůležitějšími tvůrci klima školy je vedení školy, všichni zaměstnanci školy i žáci. Kdežto atmosféra školy je jevem krátkodobým - trvajícím minuty, hodiny...

1.1 Typy školního klimatu

a) Podle schopnosti příjmu a reakce na podněty zvenčí

- **Otevřené klima** – pravidla chodu školy jsou jasná. Učitelský sbor se chová otevřeně. Má ve vedení školy osobní příklad, panuje vzájemná důvěra, ředitel školy je příkladem pro všechny.
- **Uzavřené klima** – byrokratické řízení školy, nedůvěra, nechut' učitelů. Ředitel nejeví pochopení pro podřízené.

b) Podle komunikace

- **Defenzivní (obránné)** – účastníci takového klimatu spolu soupeří, nenaslouchají si, skrývají své názory.
- **Suportivní (podpůrné)** – účastníci se navzájem respektují, sdělují si své pocity otevřeně.

c) Podle stylu výchovy a řízení

- **Liberální** – nejsou daná žádná pravidla, vedení školy do dění aktivně nezasahuje.
- **Autoritativní** – takřka ve všech případech rozhoduje vedení školy, ostatní vystupují v rolích podřízených
- **Demokratické** – panuje zde vzácná shoda, vedení školy vstupuje do jednání s ostatními pracovníky, rozhodují společně.

1.2 Osobnost učitele

Průcha specifikuje, že osobnost je „*v psychologickém pojetí každý člověk s jedinečnou strukturou všech psychických vlastností a dispozic.*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2001, s. 148)

Učitel je podle Průchy „*jeden ze základních činitelů vzdělávacího procesu, profesionálně kvalifikovaný pedagogický pracovník, spoluodpovědný za přípravu, řízení, organizaci a výsledky tohoto procesu.*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2001, s. 261)

Tak, jako každý člověk je jiný, tak i každý učitel je jiný, a to zejména svoji osobou, projevující se způsobem učení, jeho přístupem k žákům i svým kolegům.

„Učitelé jsou takoví, jaké je chce mít společnost. Záleží to na důvěře a morální podpoře, kterou jim svěří. Dále je důležitá legislativa a materiální podmínky pro náročnou pedagogickou práci, a finanční ohodnocení. Učitelé vždy byli uznáváni a zároveň kritizováni. Učitelská profese má však ve společnosti své významné místo“. (Vašutová, 2004).

Podle Čápa (1983) *„úspěch a neúspěch výchovného působení závisí do značné míry na učitelích a ostatních výchovných pracovnících.“* Současně dává odpověď na tyto otázky: Jaký má být učitel? Jaké jsou příznivé a nepříznivé vlastnosti osobnosti pro výkon učitelského povolání?

Předpoklady pro výkon učitelského povolání:

- Vyučovat a vzdělávat, regulovat vědomosti, dovednosti, návyky a taktéž rozvoj žáků a jejich schopností.
- Utvářet zájmy žáků, jejich postoje a mínění.
- Poznávat žáky a jejich vývoj.
- Zaměřit se na patřičný vědní obor a neustále se vzdělávat.
- Neustále si osvojovat potřebné poznatky, metody v oblasti jak pedagogické, tak i psychologické.
- Poskytovat žákům pozitivní příklad ve způsobu života a v projevech osobnosti, prohlubovat všestranný přehled.

Učitelské povolání souvisí s profesemi vědeckých pracovníků a zároveň s profesemi, ve kterých je podstatný styk s lidmi, zejména s mladými. Ukazuje se, že spojit obě hlediska učitelského povolání není jednoznačné.

Logotrop je učitelem, který se zaměřuje na svůj vědní obor, potažmo vědu, má snahu vzbudit o ně zájem, jeho cílem je předat z něj co nejvíce poznatků. **Paidotrop** je pedagog zaměřen na utváření osobnosti žáky, dívá se na problémy žáků, má snahu se jim co nejvíce přiblížit.

Kompetence učitele

Kompetence je souhrnem vědomostí a schopností, které se zaměřují na určité téma, zaměření. Z pedagogického pohledu jsou nejdůležitější dovednosti učitele.

Profesních kompetencí učitelů je mnoho a mezi nejvýznamnější skupiny patří kompetence předmětové - oborové a pedagogické.

Průcha popisuje kompetence učitele jako „*soubor profesních dovedností a dispozic, kterými má být vybaven učitel, aby mohl efektivně vykonávat své povolání.*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2001, s. 103-104)

Mezi hlavní kompetence patří kompetence **osobnostní** (tj. například zodpovědnost, schopnost řešit problémy, týmová spolupráce, tvořivost, apod...) a **profesní** kompetence, do které patří obsahová složka výkonu profese – znalost předmětu. (Průcha, Walterová, Mareš, 2001)

1.3 Pedagogická etika, mravní profil učitele

Je aplikací profesní etiky na profesi pedagogických pracovníků. Tudiž je souborem etických požadavků kladených na pedagogy, v souvislosti se specifikou pedagogických a didaktických činností, které se odehrávají v interakci učitele a žáka. Základem pedagogické etiky je uznávání určitých hodnot, zaujímání postojů a jednání podle nich. V žebříčku pedagogických hodnot by neměly chybět hodnoty jako:

- Akceptování občanských povinností.
- Uznávání rovnosti ras a etnik, humanismus.
- Odpovědnost za vývoj svěřených žáků.
- Demokratismus v evropských souvislostech.

Profesní etika je taktéž založena na plnění povinností, osobních a mravních kvalitách. Z toho plynou představy o ideálním učiteli. Do mravního profilu učitele patří schopnost:

- Sebeakceptace.
- Akceptace druhých.
- Komunikativnost a láska k dětem.
- Informovanost.

1.4 Osobnost žáka

Žákem se stane každé dítě, které nastoupí do 1. třídy základní školy. Po ukončení povinné školní docházky je připraveno k nástupu na další stupeň vzdělávání. Člověk prochází celou řadou vývojových období:

- **Prenatální** – začíná početím, končí porodem.
- **Ranné období** – do 3 roků.
- **Předškolní** – 3 – 6 roků.
- **Školní věk** – dělíme na mladší školní věk 6 – 10 let; střední školní věk 11 – 14 let a starší školní věk – období puberty a adolescence.
- **Dospělost**
- **Pokročilý věk neboli stáří.**

Každé stadium lze charakterizovat určitými rysy biologickými, sociologickými a psychologickými. Tyto znaky jsou vzájemně propojeny. Hranice nebývají přesné a stejné u všech jedinců za všech podmínek. (Čáp, 1993, s. 134) V období puberty je důležité pevné citové zázemí, jasně stanovená pravidla v mezích normy, usměrňovat dítě a taktéž vzdělávat. V období dospívání je důležité minimalizovat chyby ve výchově, vyvarovat se zesměšňování, zvážit kritiku, apod.

U obou věkových kategorií (puberta a adolescence) je kladen důraz na zájmy dítěte, které ovlivní jeho budoucnost. Podle Kurice se „v současné době značně liší rozdíly zájmů v rozsahu, úrovni, hloubce a různorodosti. Tyto rozdíly jsou způsobeny individuálními rozdíly a vzájemnou koexistencí nejrůznějších vlivů, především rodiny, školy, společenských organizací, neformálních skupin. Působí ve věkových stádiích puberty a adolescence buď harmonicky, nebo disharmonicky.“ (Kuric, 2001, s. 119).

1.5 Charakteristika školy

Střední škola potravinářská, obchodu a služeb Brno (dále jen SŠ POS Brno) vznikla dne 1. července 2012 sloučením dvou školských subjektů, a to Střední odborné školy a Středního odborného učiliště obchodního, Brno, Jánská 22 a Střední školy potravinářské a služeb, Brno, Charbulova 106, přičemž nástupnickou organizací se stala Střední škola potravinářská a služeb, Charbulova 106.

Škola je příspěvkovou organizací, jejím zřizovatelem je Jihomoravský kraj, který zřizovací listinou stanovil rozsah její působnosti. Hlavní činnost organizace spočívá ve vzdělávání žáků. Škola poskytuje střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou, vč. nástavbového studia. Obory vzdělání jsou zaměřeny, jak už z názvu školy vyplývá, na oblast potravin, obchodu a služeb.

V současné době navštěvuje školu cca 3 000 žáků a má 316 zaměstnanců. Škola je taktéž fakultní školou Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

V rámci projektu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Národního ústavu pro vzdělávání se škola stala pilotní školou. Byla pověřena tvorbou Rámcových vzdělávacích programů pro obor vzdělání s maturitní zkouškou Obchodník a dále pro obor vzdělání s výučním listem Prodavač. Dále škola zkušebně zavedla tzv. obor „H+L“ – Obchodník, což znamená, že po třech letech žák složí závěrečnou zkoušku a získá výuční list a v případném čtvrtém roce vykoná maturitní zkoušku. Tento způsob vzdělávání se vrací do českého školského systému po několika letech.

Pro ostatní střední školy byla po několik let vyhledávaným konzultačním centrem, který poskytoval metodickou pomoc při tvorbě a realizaci školních vzdělávacích programů. Na naplňování školních vzdělávacích programů se taktéž podílejí i sociální partneři z oblastí obchodu a služeb, kteří pak projevují velký zájem o absolventy školy.

Velká pozornost je po celý rok, zejména pak v projektových týdnech, věnována taktéž zdravému životnímu stylu a ekologii. SŠ POS Brno se taktéž účastní a pořádá řadu odborných soutěží různých zaměření (ať se jedná pouze o tzv. školní kola nebo jde o celostátní soutěže kadeřníků, kosmetiček, řezníků, cukrářů, aranžérů, číšníků, kuchařů, apod.). V řadě celostátních soutěží se žáci školy umístili na předních místech, což jsou v tvrdé konkurenci ostatních středních škol z celé republiky, ale i ze zahraničí skvělé výsledky.

Ředitelka školy má především odbornou odpovědnost nejen za úroveň vzdělávání, ale také za nastavení systému řízení a jeho funkčnost při dodržení platných právních norem. Tvorba organizačních a řídicích aktů je vzhledem k legislativnímu procesu velmi náročná. Je možné využívat například model CAF, což je hodnotící rámec řízení.

Současná vzdělávací nabídka školy:

Obory vzdělání s maturitní zkouškou

Ekonomika a podnikání

Hotelnictví

Cestovní ruch

Obchodník

Kosmetické služby

Fotograf

Obory vzdělání s výučním listem

Pekař

Cukrář

Řezník

Kadeřník

Prodavač

Kuchař – číšník

Aranžér

Nástavbové studium

Podnikání – denní i dálková forma vzdělávání

Obchodník – denní forma vzdělávání

Zkrácená denní forma

Výroba textilií

Kosmetické služby

Kadeřník

Kuchař – číšník

Prodavač.

2. Vztahy vytvářející klima školy

V této kapitole uvádím všechny aspekty, které souvisí se školou, a které tvoří školní klima. Jednotlivé složky jsou nejčastěji provázány vztahy, proto se zaměřuji na nejčastější typy vztahů.

Pokud nastává situace, že jsou vztahy narušeny v jakékoliv míře, nastává na škole nezdravé prostředí s neochotou spolupracovat, vzájemně si pomáhat. Jsou-li vztahy na škole v pořádku, potom funguje mnohem lépe. Jejich důležitou součástí je komunikace. Pokud vážne komunikace, vztahy bývají mnohem horší. Ve školním prostředí existují dva typy vztahů a to symetrické a asymetrické.

Asymetrické charakterizujeme zejména vztahem mezi nadřízeným učitelem a podřízeným žákem. Jedná se o možnosti, kdy rozhodujeme v oblasti komunikačních otázek. Symetrické vztahy jsou vztahy mezi rovnocennými partnery. Projevují se například u žáků, kteří jsou si v rámci komunikace rovni.

2.1 Učitel vs. žák

Každý učitel je svým způsobem výuky specifický a jeho originalita se projevuje při učení ve kterékoliv třídě. Vytváří tím specifické klima pro učení a chování žáků. Klima může být plné chuti do práce, pohody, ale také strachu, přetěžování, napětí, nepřátelství až nenávisti vůči některým jednotlivcům nebo celému kolektivu třídy. Stejná třída proto reaguje na různé učitele odlišným způsobem. (Mareš, In.: Čáp, Mareš, 2001)

Geoffrey Petty zaměřuje důraz na první dojem mezi učitelem a žákem a také na vzájemnou úctu. Žáci si poté dokáží více vážit učitele a to z těchto hledisek: učitelské schopnosti, ale i pro jeho osobní kvality, vědomosti. Dále poukazuje na obvyklosti a předpojatosti, které bývají zejména směrem k žákům od jednotlivých učitelů: *„Jednotlivcům přisuzujeme rysy, které máme jako specifické pro skupinu, do které podle nás patří. Takový postoj ovšem vede k tomu, že přestáváme vnímat rozdíly mezi členy skupiny. Každý je předem nějak zaujatý, ale zřídka si to dokážeme skutečně uvědomit“*. (Petty, 1996, s. 69)

Podle Pettyho je také nutné udržet hranici vztahu, kterou nelze překročit. „*Neusilujte o navázání vztahu žáků k vám příliš. Buďte trpěliví. Pokud se budete zoufale snažit být oblíbení, žáci vás rádi mít nebudou. A nemějte přílišná očekávání – žáci nechtějí, abyste se jim stali nejlepším přítelem nebo důvěrníkem. Ty mají. Chtějí jen, abyste dobře vyučovali a dobře vedli třídu, byli vstřícní a měli opravdový zájem na tom, aby se něčemu naučili*“. (Petty, 1996, s. 76 – 80)

Eventuality vztahu učitel vs. žák podle Pettyho:

- První dojem – faktory, které nejvíce ovlivňují myšlení jednotlivců, jsou např.: postava, oblečení, vyjadřování, výraz tváře, účes, atd. Na základě těchto faktorů si člověk vytvoří názor, na základě kterého posuzuje vlastnosti žáka.
- Stereotypy
- Pohlaví – většina pedagogických pracovníků má odlišná očekávání od mužů a než od žen.
- Etnický původ a národnosti – do vyučovacích hodin by měly být zařazeny informace o kulturách jiných národů, zejména našich nejbližších sousedů.
- Žáci se zvláštními potřebami – jsou to žáci, kteří jsou odkázaní na invalidní vozík, žáci se špatným zrakem nebo sluchem, o ty, kteří chápou velice pomalu. Tyto žáky musíme mít vždy na paměti a výuku jim upravit. (Petty, 1996, s. 67 – 74)

Po vyhodnocení dotazníkového šetření, které proběhlo mezi žáky i mezi pedagogickými pracovníky SŠ POS Brno mohu zodpovědně říci, že vztahy mezi učiteli a žáky jsou dobré, možná až velmi dobré. Žáci mají důvěru ve své třídní učitele, učitelé dokáží s žáky probrat i jiná témata, než ta, která se týkají vyučovaného předmětu a příslušné problematiky, což je vzhledem k věku žáků, kteří školu navštěvují, velmi důležité. Stejně důležité je i to, že žáci jsou přesvědčeni o odborných schopnostech pedagogických pracovníků, kteří je učí. I podle vyjádření učitelů panují mezi žáky a pedagogickými pracovníky dobré vztahy.

2.2 Žák vs. žák

Každý žák má jiné chování před výukou, během výuky a přestávek a po výuce. Žáci jsou významným faktorem, který ovlivňuje výchovu a vzdělávání. Podle Čápa mají skupiny vrstevníků řadu prostředků jak působit na jedince. Přihlíží k potřebám druhých, učí se jednat s lidmi odlišných nátur, postupně prosazuje svůj určitý názor a koriguje jej, učí se řešit konflikty, postupně se vyrovnává s nezdarem a nespravedlností.

Jsou případy, kdy se žáci do tříd těší, protože mezi žáky panují přátelské, kamarádské vztahy, mluví se o tzv. „naší“ třídě. Ale existují i situace, kdy třída nefunguje jak má, jedni diktují druhým, co mají dělat, jak se mají chovat a potom do těchto tříd chodí žáci nešťastní, škola je nebaví. Zažívají výsměch, šikanování, fyzické i psychické napadení. Bohužel v některých případech o těchto situacích neví ani škola, ani rodiče.

„Třída je sociální skupina. Je to malá komunita, ve které existují konkrétní lidé. Nefungují však jako izolovaní jednotlivci, ale naopak vstupují do vztahů. Děje se tak skrze komunikaci. Komunikace je prostředek k realizaci mezilidských vztahů ve třídě.“ (Gavora, 2005, s. 26)

Macek se zaměřuje na odlišnosti vztahů přátelského a partnerského. Tyto vztahy vznikají z vrstevnických vztahů. V těchto vztazích se rychle mění a střídají pozice soupeře a spoluhráče. Dospívající se cítí dobře, když jsou viděni, slyšeni a oceňováni. Posiluje to jejich vlastní pozici a pocity významnosti. V první fázi vznikají tzv. malé skupiny, alias party. Tyto neformální skupiny mívají obvykle 3 – 10 členů, jedná se hlavně o každodenní komunikaci. Ve druhé fázi se malé chlapecké a dívčí skupiny začínají postupně setkávat ve větších skupinách. Tyto skupiny mají obvykle mezi 15 až 30 členy. K hlavní aktivitě této skupiny patří večírky, „mejdany“ a „párty“. (Macek, 1999, s. 71 – 72)

Na SŠ POS Brno panují mezi žáky podle vyhodnocení dotazníkového šetření dobré vztahy. Žáci se svých spolužáků nebojí, dokáží mezi sebou normálně komunikovat, nikde nebylo možné vyzorovat jen sebemenší náznaky šikany či čehokoliv jiného mezi žáky.

2.3 Učitel vs. učitel

Vzájemná spolupráce mezi pedagogickými pracovníky na škole je velmi důležitá zejména pro dobrý chod školy, ale i pro lepší práci učitelů a dále pak pro práci učitelů se žáky. Komunikace mezi učiteli bývá většinou živějšího rázu, o pracovních problémech mezi sebou komunikují spíše povrchněji, dalo by se říci, že skoro vůbec nebo velmi málo.

Petty radí, jak účelně využít času následovně:

- Využívat svůj čas co nejefektivněji, mít vše uspořádáno v deskách s časovým rozvrhem, zasedací pořádky tříd, učební programy, soubor tematických plánů, plány vyučovacích hodin, aj.
- Každoročně uchovávat a zdokonalovat své pracovní listy, plány vyučovacích hodin.
- Věci mít přehledně uspořádané (Petty, 1996, s. 374).

Pol a Lazarová se zabývají kolegií v několika úrovních. Vzájemná interakce začíná na poli společenské konverzace. Pokračuje vzájemnou pomocí a podporou. Poté následuje sdílení nebo výměna názorů. Spolupráce je závěrečnou fází. (Pol, Lazarová, 1999)

Na SŠ POS Brno mezi pedagogickými pracovníky nepanují žádné napjaté vztahy, vše funguje přinejmenším na profesionální úrovni, nic, co by ohrožovalo a ovlivňovalo výuku na škole.

3. Podmínky a předpoklady tvorby školního klimatu

Tato kapitola se bude zabývat podmínkami, které ovlivňují a vytvářejí klima školy, jako např. materiální podmínky pro vzdělávání, image školy, management školy, apod.

Podmínky ovlivňující školní klima neboli podmínky pohody ve škole popisuje Řehulka (Ed.), Smékal (2006) v následujících třech bodech pohod:

- **Materiální podmínky** – na většině území České republiky se věnuje pozornost vybavení a modernizaci škol, školních hřišť a technologie pro zkvalitnění výuky, avšak pohodě učitelů a žáků již tak velká pozornost věnována není.
- **Psychosociální podmínky** – na školách se postupně redukuje počty žáků v jednotlivých třídách, a to umožňuje větší aktivitu žáků a jejich vzájemnou spolupráci.
- **Duchovní podmínky** – školy by měly mnohem více otevřít možnosti utváření duchovní kultury života osobnosti učitelů i žáků. Existuje obsáhlý průmysl pro vytvoření tělesné kultury počínaje fitnesscentry přes různé dietologické nabídky až po vizážistku, apod. Nicméně duchovní stránka osobnosti již tak rozvíjena není, i když výzkumy logoterapie dokazují, že obnova vědomí smysluplnosti života a probouzení vůle ke smyslu posilují celou osobnost a přispívají k její harmonizaci a ucelenosti. (Řehulka (Ed.), Smékal, 2006, s. 35 – 36)

3.1 Materiální podmínky vzdělávání

SŠ POS Brno zabezpečuje teoretickou výuku ve dvou budovách – obě budovy jsou v městě Brně:

- Charbulova 106, Brno
- Jánská 22, Brno.

Součástí organizace jsou taktéž pracoviště odborného výcviku a pracoviště ve výpůjčce:

- Odloučené pracoviště, Nálepkova 5, Brno.
- Odloučené pracoviště, Trnitá 8, Brno.
- Odloučené pracoviště, Veslařská 54, Brno.
- Odloučené pracoviště, Nové Sady 44, Brno.
- Odloučené pracoviště, Tučkova 2, Brno – ve výpůjčce.

3.2 Management školy

Kvalitní a uznávaná škola mezi širokou veřejností je činností dobrého managementu. Jde o „*management, který se nebojí změnit zaběhlé školské stereotypy a chápat školu jako subjekt, který se v tržním prostředí musí chovat tržně a efektivně*“. (Světlík, 1996, s. 15)

Světlík připouští, že pro mnoho lidí je představa školy jako tržního subjektu celkem nevhodná. Ale nelze podle něj přehlížet fakt, že existují školy úspěšné, po kterých je na trhu škol velká poptávka, a školy neúspěšné, kterým hrozí sloučení s jinou školou nebo zánik.

Podle Světlíka je „*Marketing školy procesem řízení, jehož výsledkem je poznání, ovlivňování a v konečné fázi uspokojení potřeb a přání zákazníků a klientů školy efektivním způsobem zajišťujícím současně splnění cílů školy*“. (Světlík, 2006, s. 18) Marketing školy taktéž představuje přístup k řízení a veškeré činnosti organizace z hlediska potřeb a požadavků zákazníka – klienta (Průcha, Walterová, Mareš, 2003)

Hlavní úkoly marketingu spočívají podle Průchy, Walterové, Mareše (2003, s. 117) v poskytování úplných a přesných informací o dění ve škole na nejrůznějších úrovních, budování osobních kontaktů, spolupráci s dalšími organizacemi, zapojení do života obce, budování obrazu školy jako dobře řízené instituce a dobrého zaměstnavatele, apod.

Ty školy, které jsou vedeny na marketingovém přístupu, se tudíž orientují na své zákazníky, kterými jsou zejména rodiče, žáci, zřizovatelé, stát, veřejnost. Tyto školy zvažují, zda je jejich školní vzdělávací program kvalitní, vycházejí z potřeb trhu, zakládají si na komunikaci se svými sociálními partnery, a tudíž si tak vytváří svou dobrou image na veřejnosti. (Světlík, 1996)

Přehled vedení SŠ POS Brno:

- Ředitelka školy.
- 5 x zástupce pro teoretické vyučování.
- 4 x zástupce pro praktické vyučování.
- 1 x hlavní ekonomka.
- 1 x vedoucí úseku ICT.
- 1 x vedoucí správy budov.
- 1 x vedoucí kanceláře ředitelky školy.
- 1 x provozní ekonom.

3.3 Image školy

Názor žáků, rodičů, veřejnosti na školu jako takovou, na služby, které škola poskytuje, je jedním z hlavních hledisek při tvorbě image školy. Tento pojem pochází z latinského slova imago – obraz.

Lze jej definovat jako souhrn představ, poznatků a očekávání spojených s určitým předmětem, osobou nebo organizací. (Světlík, 2006, s. 145) Image školy je také souhrn představ, které o ní veřejnost má. Ty mohou být objektivní, subjektivní, správné, ale i nesprávné. *„Lidé posuzují školu spíše podle jejího renomé než podle toho, jaká skutečně je“*. (Světlík, 2006, s. 144)

Image školy je výsledkem její prezentace na veřejnosti. Je tak významným faktorem ovlivňující zájem rodičů o danou školu a její vedení by nemělo zůstat nečinné ke skutečnosti, jak je jeho škola brána a vnímána rodiči i samotnými žáky, a to zejména v době, kdy téměř každá škola bojuje o své holé přežití.

SŠ POS Brno je organizátorem nebo spolupořadatelem celostátních a regionálních soutěží, mimo tyto akce se žáci taktéž zúčastňují soutěží, pořádaných jinými školami, firmami, asociacemi. Mezi nejvýznamnější soutěže patří především celostátní soutěž Gastrojunior – Bidvest cup, pořádaná každoročně na brněnském výstavišti. Tato soutěž má dlouholetou tradici a velkou prestiž ve svém oboru. Škola zajišťuje organizační přípravu a zabezpečení celé soutěže včetně slavnostního předávání cen v rámci galavečera. Dále škola jako člen Asociace středních škol s obory kadeřník, kosmetické služby spolupracuje při pořádání mistrovství republiky mladých kadeřníků a kosmetiček HARMONIE v Českých Budějovicích.

Škola vytváří podmínky pro mimoškolní aktivity žáků v bezprostřední návaznosti na výchovně vzdělávací proces. Patří mezi ně zájmové kroužky, specializované odborné kurzy. Odborné kurzy byly rovněž realizovány v rámci udržitelnosti projektu „Dámy a pánové, život začíná“ a to formou Žáci učí žáky. Těchto kurzů se mimo žáky školy účastní také žáci 8. a 9. ročníků základních škol z města Brna.

Mezi veřejností má škola velmi dobré renomé, díky službám, které poskytuje veřejnosti v rámci praktického vyučování jednotlivých oborů vzdělání – ať se jedná o řeznické výrobky žáků oboru Řezník, cukrářské výrobky od žáků oboru Cukrář, pekařské výrobky od žáků oboru Pekař, kadeřnické služby v kadeřnických provozovnách, kosmetické služby od žáků oboru vzdělání Kosmetické služby, apod.

3.4 Strategické plánování školy

Strategické plánování – vize, cíle školy jsou velmi důležitou součástí všech škol. Někdy se bohužel stává, že se vedení některých škol začíná o tuto problematiku zajímat v momentě, kdy se dostává do celkem nepříjemných, dalo by se říct až vážných existenčních problémů. Přitom strategické plánování je dlouhodobým procesem na několik let dopředu.

„Zahrnuje definování poslání školy, vyhodnocení zdrojů a analýzu prostředí školy, stanovení priorit a strategie. Odpovídá na otázku, jaké správné věci bychom měli v budoucnu dělat, abychom byli úspěšní“. (Světlík, 2006, s. 109) Eger (2002, s. 13) vidí strategické plánování jako *„logický proces, který vychází z analýzy. Hledáme při něm pozitivní budoucnost naší školy a optimální cestu, po které můžeme ke zvolené budoucnosti jít“*. Odpovídá se při tom na otázky. Kde jsme nyní? Kam směřujeme? Jak se tam dostaneme?

Startovními body tohoto procesu je stanovení vize a následně stanovení cílů, které je třeba plnit pro dosažení vize. Strategické plánování vrcholí stanovením strategie.

Vize školy

Každá škola, respektive její vedení musí definovat poslání školy neboli dlouhodobý pohled školy na to, co chce a kam míří. *„Poslání školy je prohlášení trvalého charakteru, které poskytuje pohled na současné a budoucí aktivity školy, její hodnoty a na to, co ji odlišuje od jejích konkurentů“*. (Světlík, 2006, s. 119) Poslání by mělo vycházet z vize školy. Vize – tj. *„jasně definovaný, realistický a věrohodný obraz toho, čeho chce škola v budoucnosti dosáhnout“*. (Eger, 2002, s. 16)

SŠ POS Brno má stanovenou VIZI 2020 – *„Vybudovat užitečnou, efektivně fungující, stabilní a dynamicky se rozvíjející školu. Vize je zaměřena zejména na užitečnost, efektivitu, stabilitu a dynamiku. Posláním této školy je „poskytování vzdělávacích služeb jak v rámci počátečního vzdělávání, tak celoživotního vzdělávání a poskytování dalších služeb žákům a obyvatelům města Brna i okolních měst a obcí“*.

Cíle školy

K tomu, aby došlo k naplnění poslání, vize školy je třeba, aby vedení školy stanovilo jasné, srozumitelné **dlouhodobé a konkrétní cíle školy**. *„Cíl je zamýšlený a očekávaný výsledek, k němuž škola v součinnosti se všemi partnery směřuje“*. (Eger, 2002, s. 40)

Cíle dělíme na:

- **Obecné** – definují dlouhodobý záměr školy.
- **Pro klíčové oblasti** – dávají odpověď na to, co a jak bude uděláno.
- **Dílčí** – výsledky, kterých chceme dosáhnout. (Eger 2002).

Cílů může být spousta, jednou z nejdůležitějších činností úspěšného ředitele školy je motivovat ostatní pracovníky k naplnění vizí a cílů dané školy.

Cíle SŠ POS Brno:

- Být školou poskytující kvalitní, komplexní a přístupné vzdělávací služby, které se stanou nepostradatelnými nejen v městě Brně, ale i celém Jihomoravském kraji.
- Zkvalitnit poskytování vzdělávání zejména těm, kteří chtějí a mají o odborné vzdělávání zájem a talentovaným žákům.
- Zajišťovat vzdělávací služby plně profesionálními pedagogickými pracovníky, využívat moderní technologie včetně ICT.
- Poskytovat vzdělávací a ostatní služby tak, aby byla spokojenost nejen na straně žáků a zaměstnanců, ale také zřizovatele, apod.
- Být respektovaným a vyhledávaným zaměstnavatelem garantujícím perspektivu stabilního a dobrého zaměstnání.

Strategie školy

V rámci strategického plánování je třeba uskutečnit projekt realizace změn. Tento proces zahrnuje změny ve 3 základních oblastech:

- **Strukturální změny** – tj. organizace práce a způsobu řízení.
- **Kulturní změny** – ovlivňují vztahy a chování zejména mezi pracovníky školy, mezi vedením a zaměstnanci.
- **Individuální změny** – se zaměřují na podporu změn pracovního chování jednotlivých pracovníků. (Světlík, 2006)

SŠ POS Brno má strategii do roku 2017 a obsahuje 10 strategických cílů, např.

- Zkvalitnit a modernizovat vzdělávání.
- Stabilizovat počty přijímaných žáků do jednotlivých oborů vzdělání, a tím nesnižovat prestiž školy.
- Zvyšovat zájem o celoživotní vzdělávání.
- Vytvořit funkční strukturu a systém vzdělávacích příležitostí.
- Vytvořit funkční organizační strukturu řídicích a podpůrných procesů a řízení lidských zdrojů.
- Zajistit ekonomickou stabilitu školy...

3.5 Komunikace školy

Je to oboustranná výměna informací mezi školou a příjemcem informace nebo sdělení. Mezi ně patří zejména zákazníci (žáci, zákonní zástupci žáků), sociální partneři školy a široká veřejnost. Cílem takové komunikace je podání informací o existenci, cílech, aktivitách školy. Má vyvolávat zájem zákazníků o školu. (Světlík, 2006)

Komunikaci školy dělíme na:

- **Vnitřní**, která je zaměřena na komunikaci mezi vedením školy a jejími zaměstnanci nebo žáky školy (**vertikální** komunikace) nebo na vzájemnou komunikaci mezi pracovníky a žáky školy (**horizontální** komunikace)
- **Vnější** – soustřeďuje se na rodiče, partnery, širokou veřejnost.

Jsou různé druhy komunikace, kterých lze ve školských zařízeních využít – např. osobní komunikace, vztah k veřejnosti, popř. i reklama.

Osobní komunikace

Je to přímá forma komunikace s jednou nebo více osobami. Učitelé jsou v přímém každodenním kontaktu se žáky, setkávají se se zákonnými zástupci a tím školu zastupují svým jednáním, vystupováním na veřejnosti. Pomocí osobní komunikace může škola upoutat celkem velkou pozornost. Mezi výhody patří i možnost zpětné vazby. Klade také nároky na vystupování, vyjadřování (na verbální i neverbální projevy zaměstnanců školy), důvěryhodnost, apod.

Vztahy s veřejností

Škola by měla informovat své klienty a zákazníky o své existenci, jaké má aktivity, cíle, přiblížit svoji nabídku a hlavně vyvolat zájem. Vedení školy by se v současné době mělo zaměřovat na **tzv. Public relations (dále jen PR)** – což je anglický termín pro vztahy s veřejností.

Lze jej také definovat jako *„součást řídicí práce v různých institucích, zaměřenou na sledování a vyhodnocování postojů veřejnosti k instituci, na ovlivňování činnosti instituce tak, aby byla v souladu s veřejným zájmem, a na úsilí o získání sympatií a podpory veřejnosti pro její cíle“*. (Průcha, Walterová, Mareš, 2003, s. 194)

Hlavním úkolem PR školy budování důvěryhodnosti školy, stimulování zájmu zákazníků o služby školy i možnou spolupráci. Cílovou skupinou jsou rodiče, daňoví poplatníci, sponzoři apod. Tyto skupiny jsou vzájemně propojeny a silně se ovlivňují.

Možností, jak lze působit v oblasti PR je několik. Mezi nejjednodušší patří **informační skříňka** na budově školy či jiném místě. Výhodou je aktuálnost, materiály se dají měnit ze dne na den. Svojí grafikou může upoutat hodně lidí. Lze v ní prezentovat akce školy, vybavení školy, výtahy z výroční zprávy, apod. (Kukal, 2000)

Další možnost představuje **informační leták**. Zde lze uvést informace o vzdělávací nabídce školy, volnočasových aktivitách, možnostech ubytování a stravování na škole, složení pedagogického sboru, výchovném poradci, včetně telefonních kontaktů, e-mailů, webových stránek školy apod. I přesto, že v dnešní době lidé více preferují mediální svět informací, nelze podcenit vliv **tištěného slova**. Lze využívat místní či regionální tisk, rádia, apod. Další možností PR je **jednotný vizuální styl** školy.

4. Vztah mezi pojmy klima a kultura školy

Existují autoři, kteří pojmy klima a kultura školy rozlišují, ale také najdeme autory, kteří tyto pojmy ztotožňují.

a) Kultura školy jako součást školního klimatu

Havlíková (1994) zastává názor, že kulturní dimenze je součástí prostředí školy, a proto řadí pojem klima školy nad pojem kultura školy. Stejného názoru je i Grecmanová (2000).

b) Školní klima jako součást kultury školy

Kultura školy bývá podle Mareše (2003) vnímána jako širší pojem než klima školy. Pojem kultura školy je pojmem, který zahrnuje klima školy, soudržnost při uplatňování společných strategií, styl vedení, mezilidské vztahy, apod. Zároveň je kultura školy vnímána jako část konkrétních projevů školy, která se promítá do fungování školy. (Walterová, 2001)

c) Klima a kultura školy se navzájem ovlivňují

Světlík souhlasí s názorem, že klima školy je ovlivňováno vnitřním prostředím školy a jeho složkami, mezi něž patří i kultura školy, ale ta prostřednictvím hodnot, norem a chování lidí ve škole ovlivňuje klima školy. (Světlík, 1996, 2006)

„Kultura školy působí na klima školy, které je charakterizované prožíváním kultury školy jejími členy. Vztah není jednostranný, ale zpětnovazebný. Klima školy zpětně působí po určitém období na kulturu školy, podmiňuje spokojenost pracovníků, žáků a tato spokojenost působí na kulturu školy“. (Obdržálek, 1998)

Štřáva (2003) chápe kulturu školy jako uplatňování tradic školy v její činnosti, konkrétní hodnotové orientaci, ve vztazích mezi pracovníky školy. Management školy má vytvářet kulturu školy ve smyslu hodnot, tradic, vizí, které jsou její součástí a potom pozitivní kulturou pozitivně ovlivňovat školu. Kultura školy působí na školní klima a naopak klima působí na kulturu školy. Klima lze chápat jako sociálně – psychologickou proměnnou, jež vyjadřuje kvalitu interpersonálních vztahů. Tyto vztahy existují na každé škole, mohou se fixovat, ale i měnit.

5. Charakteristika a cíl výzkumného problému

V Jihomoravském kraji došlo v roce 2012 k optimalizaci několika středních škol zejména z finančních důvodů. Mezi tyto školy patří taktéž SŠ POS Brno. Hlavním cílem výzkumu bylo poznat a popsat klima školy, reakce pedagogických pracovníků a žáků 2 roky po sloučení.

Na SŠ POS Brno bylo provedeno dotazníkové šetření – jak mezi pedagogickými pracovníky školy, tak i mezi jednotlivými žáky. Dotazník vyplnilo celkem 113 pedagogických pracovníků a 1022 žáků. Cílem dotazníkového šetření bylo zmapování situace na této střední škole, zjištění klimatu školy z obou pohledů. Tedy z pohledu žáků i učitelů a porovnání některých otázek tak, jak situaci na škole vidí obě skupiny respondentů.

Dotazník lze vymezit jako souhrn přesně formulovaných, standardizovaných otázek předkládaných respondentům v písemné podobě za účelem zjištění specifických údajů, názorů, postojů, apod. (Maňák, 1996, s. 50). Pro účely této bakalářské práce byl sestaven dotazník pro pedagogické pracovníky, který obsahoval celkem 24 otázek, a pro žáky, ve kterém bylo celkem 20 otázek. V obou případech měli respondenti možnost vybírat z pěti nabízených možností – ano, spíše ano, nevím, spíše ne a ne. Otázky jsem se snažil zformulovat tak, aby byly všem respondentům co nejvíce zřejmé a pochopitelné.

Výzkumné šetření bylo provedeno během měsíce ledna školního roku 2013/2014, po uzavření klasifikace za první pololetí. Probíhalo v rámci hodin Informační a komunikační technologie, kdy žáci dotazník vyplnili v elektronické podobě v úvodu příslušné vyučovací hodiny. Vyplnění dotazníku žákům nezabralo více jak 10 minut. Pedagogičtí pracovníci byli vyzváni ředitelkou školy k vyplnění dotazníku přes MOODLE školy. Vyplnění probíhalo anonymní formou.

6. Vyhodnocení dotazníkového šetření

Vyhodnocení každé otázky je znázorněno v tabulce, včetně procentního vyjádření. Grafické vyhodnocení jednotlivých otázek je v přílohách č. 3 a 4 této bakalářské práce. Nejdříve vyhodnotím dotazník pedagogických pracovníků – odpovědělo celkem 113 pracovníků.

Vyhodnocení dotazníku u pedagogických pracovníků SŠ POS Brno

Otázka č. 1

1. Budovy naší školy se mi líbí

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	52	46 %
SPÍŠE ANO	53	47 %
NEVÍM	1	1 %
SPÍŠE NE	6	5 %
NE	1	1 %

Jak již bylo uvedeno v kapitole 3.1, škola má celkem 7 budov pro teoretické a praktické vyučování. Z odpovědí pedagogických pracovníků je zřejmé, že budovy jsou v dobrém stavu, že se zaměstnancům líbí (93 % dotázaných se budovy de facto líbí). Záporné odpovědi lze brát tak, že tito zaměstnanci by hodnotili kladně málokteré prostředí, nicméně na udržení či zkvalitnění prostředí je nutné neustále pracovat.

Otázka č. 2

2. Se svým pracovním zázemím jsem spokojen/a

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	50	44 %
SPÍŠE ANO	56	50 %
NEVÍM	0	0 %
SPÍŠE NE	7	6 %
NE	0	0 %

I v této otázce byly jasně dané odpovědi, kladně své pracovní zázemí hodnotí celkem 94 % dotázaných respondentů, pouhých 6 % je spíše nespokojeno, což svědčí o dobrých pracovních podmínkách na škole, které se snaží vedení školy vytvořit.

Otázka č. 3

3. Hygienické zařízení na škole je vyhovující

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	36	32 %
SPÍŠE ANO	52	46 %
NEVÍM	7	6 %
SPÍŠE NE	16	14 %
NE	2	2 %

Více jak dvě třetiny dotázaných je spokojených s hygienickými podmínkami na škole, ale určitě stojí za pozornost zabývat 16 % nespokojených respondentů s hygienickými podmínkami na škole. Pohled žáků na stav hygienických zařízení na škole je mnohem kritičtější – celkem pro 46 % je stav hygienických zařízení na škole nevyhovující.

Otázka č. 4

4. Pro výuku mám dostatek pomůcek

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	50	44 %
SPÍŠE ANO	49	43 %
NEVÍM	4	4 %
SPÍŠE NE	10	9 %
NE	0	0 %

I v této otázce je drtivá většina respondentů spokojena, tentokrát s materiálním vybavením pro výuku.

Otázka č. 5

5. S didaktickou technikou v našich učebnách jsem spokojen

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	47	41 %
SPÍŠE ANO	46	41 %
NEVÍM	10	9 %
SPÍŠE NE	10	9 %
NE	0	0 %

I v této otázce jsou dotazovaní spokojeni s materiálním vybavením, tentokrát s didaktickou technikou. 9% uvádí, že je spíše nespokojeno a stejný poměr neví. Je pravdou, že vedení školy se snaží pravidelně každý rok inovovat didaktickou techniku v co nejvyšší možné míře, ať už v rámci projektů nebo ze svých rozpočtových zdrojů.

Otázka č. 6

6. Se stravou v naší jídelně jsem spokojen

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	61	54 %
SPÍŠE ANO	38	33 %
NEVÍM	9	8 %
SPÍŠE NE	3	3 %
NE	2	2 %

Podle vyjádření samotných zaměstnanců došlo oproti minulému školnímu roku k výraznému zlepšení obědů na škole, a to s příchodem nového šéfkuchaře čemuž odpovídá i výsledek této otázky. Žáci stravování hodnotí ve více jak dvou třetinách negativně.

Otázka č. 7

7. Vybavení sborovny je na dobré úrovni

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	46	41 %
SPÍŠE ANO	35	31 %
NEVÍM	27	24 %
SPÍŠE NE	4	3 %
NE	1	1 %

U této otázky by mohlo být trochu zarážející, že celkem 27 pedagogických pracovníků (24 % dotázaných) neví, jestli je vybavení sborovny na dobré úrovni či nikoliv. Je třeba ale brát v potaz, že z tohoto počtu takto odpovědělo (celkem 16) i několik učitelů odborného výcviku, kteří se na pracoviště teoretického vyučování nedostanou.

Otázka č. 8

8. Od žáků slychávám, že někteří učitelé nejsou schopni odpovědět žákům na otázky týkajících se učiva

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	11	10 %
SPÍŠE ANO	6	5 %
NEVÍM	22	19 %
SPÍŠE NE	39	35 %
NE	35	31 %

Výsledky této otázky de facto korespondují s hodnocením žáků o odbornosti pedagogických pracovníků. Učitelé i žáci mají vesměs stejný názor.

Otázka č. 9

9. Mám k žákům individuální přístup

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	63	56 %
SPÍŠE ANO	46	41 %
NEVÍM	3	2 %
SPÍŠE NE	1	1 %
NE	0	0 %

U této otázky došlo celkem k logickým odpovědím, každý pedagogický pracovník by měl mít k jednotlivým žákům individuální přístup. Každý žák je jiný, každý má jiné potřeby.

Otázka č. 10

10. Mezi učiteli nejsou vážné konflikty

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	18	16 %
SPÍŠE ANO	21	19 %
NEVÍM	41	36 %
SPÍŠE NE	19	17 %
NE	14	12 %

Zřejmě nejvyrovnanější otázka v celém dotazníkovém šetření mezi pedagogickými pracovníky. Osobně si myslím, že na škole mezi pracovníky nepanují žádné napjaté vztahy, vše funguje přinejmenším na profesionální úrovni, nic, co by ohrožovalo a ovlivňovalo výuku na škole.

Otázka č. 11

11. Komunikace mezi vedením školy a učiteli je bezproblémová

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	36	32 %
SPÍŠE ANO	66	58 %
NEVÍM	7	6 %
SPÍŠE NE	3	3 %
NE	1	1 %

Otázka č. 12

12. Mám důvěru ve vedení školy

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	56	50 %
SPÍŠE ANO	51	45 %
NEVÍM	4	3 %
SPÍŠE NE	2	2 %
NE	0	0 %

Otázky 11 a 12 lze po vyjádření respondentů hodnotit najednou, v obou případech je vidět, že na škole panují mezi vedením školy a pedagogickými pracovníky profesionální a korektní vztahy, které vytvářejí na pracovišti pozitivní prostředí.

Otázka č. 13

13. Moje práce je ve škole dostatečně ohodnocena (zejm. finančně)

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	29	26 %
SPÍŠE ANO	46	41 %
NEVÍM	15	13 %
SPÍŠE NE	16	14 %
NE	7	6 %

U této celkem ožehavé otázky jsem očekával více vyrovnané vyjádření respondentů, nicméně je vidět, že i v této oblasti pracuje vedení školy v profesionálním duchu. V každé organizaci se vždycky najde někdo, kdo není spokojený se svým ohodnocením, nicméně si myslím, že v tomto případě to není extrémně vysoké číslo, které by muselo vedení školy znepokojovat, ale nesmí jej ani podcenit.

Otázka č. 14

14. Vedení školy mě již několikrát zklamalo svým přístupem k záležitostem týkajících se učitelů

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	5	4 %
SPÍŠE ANO	13	12 %
NEVÍM	16	14 %
SPÍŠE NE	38	34 %
NE	41	36 %

U této otázky bych vzhledem k výsledkům v otázkách č. 11 a 12 čekal trochu jiné vyjádření respondentů, které by víc korespondovalo s předchozími otázkami. Je trochu zarážející mít cca 90% důvěru ve vedení školy a 95% komunikaci mezi

zaměstnanci a vedením. V této otázce však nezklamalo vedení školy svým přístupem „pouhých“ 70%. I přes tyto hodnoty výsledek opět vypovídá o kvalitním a profesionálním vedení školy.

Otázka č. 15

15. Ve škole je možné se někomu svěřit

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	37	33 %
SPÍŠE ANO	28	25 %
NEVÍM	26	23 %
SPÍŠE NE	13	11 %
NE	9	8 %

Více jak polovina zaměstnanců má pocit, že se lze na škole někomu svěřit, že se má při řešení svých problémů na koho obrátit.

Otázka č. 16

16. Žáci naší školy nejsou ochotni si vzájemně pomáhat

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	7	6 %
SPÍŠE ANO	30	27 %
NEVÍM	32	28 %
SPÍŠE NE	37	33 %
NE	7	6 %

U této otázky nedošlo k jednoznačným odpovědím nebo spíše v malém procentu, vše je na úrovni spíše ano, spíše ne nebo nevím. Myslím si, že na této škole je to jako na všech ostatních středních školách. Někdo si pomůže, někdo nepomůže, úplně stejně jako v běžném životě.

Otázka č. 17

17. Žáci se bojí některých svých spolužáků

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	15	13 %
SPÍŠE ANO	19	17 %
NEVÍM	37	33 %
SPÍŠE NE	30	26 %
NE	12	11 %

Je zajímavé porovnat výsledky této otázky od pedagogických pracovníků s výsledky mezi samotnými žáky. Učitelé jsou rozděleni vesměs na třetiny, kdežto odpovědi žáků jsou jednoznačné – svých spolužáků se nebojí. Proč takové rozdíly...?

Otázka č. 18

18. Jsem spokojený s tím, co se žáci v mých hodinách naučí

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	21	18 %
SPÍŠE ANO	63	56 %
NEVÍM	3	3 %
SPÍŠE NE	21	19 %
NE	5	4 %

Vedení školy by mohlo zapojit do hospitací i vedoucí předmětových týmů, aby docházelo k daleko efektivnější zpětné vazbě mezi pedagogem, vedoucím předmětového týmu a vedením školy.

Otázka č. 19

19. Žáci dodržují ve škole pravidla

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	3	3 %
SPÍŠE ANO	50	44 %
NEVÍM	6	5 %
SPÍŠE NE	41	36 %
NE	13	12 %

Na škole se objevuje mnoho výchovných opatření, v nichž hlavním důvodem jejich udělení je neomluvená absence žáků, tudíž v tomto směru opravdu dochází k porušování pravidel.

Otázka č. 20

20. Za nedodržení pravidel jsou žáci přiměřeně trestáni

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	24	21 %
SPÍŠE ANO	34	30 %
NEVÍM	10	9 %
SPÍŠE NE	33	29 %
NE	12	11 %

Nedodržování pravidel na škole, tj. nedodržování školního řádu, je patřičně trestáno, škola má ve školním řádu vypracován přehledný systém trestání, např. za neomluvenou absenci a to je dodržováno. Žáci ví, co je za prohřešky čeká, ale nicméně jim to nijak nevadí.

Otázka č. 21

21. Jsem rád/a, že pracuji na této škole

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	80	71 %
SPÍŠE ANO	30	26 %
NEVÍM	3	3 %
SPÍŠE NE	0	0 %
NE	0	0 %

Tato otázka jasnou řečí vypovídá o tom, že pedagogičtí pracovníci jsou na této škole spokojeni.

Otázka č. 22

22. Mezi žáky a učiteli panují dobré vztahy

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	7	6 %
SPÍŠE ANO	76	68 %
NEVÍM	21	18 %
SPÍŠE NE	6	5 %
NE	3	3 %

I díky této otázce lze říci, že na škole panuje klidná, pohodová, pracovní atmosféra, že i vztahy mezi žáky a učiteli jsou na velmi dobré úrovni.

Otázka č. 23

23. Mezi učiteli panují dobré vztahy

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	19	17 %
SPÍŠE ANO	66	58 %
NEVÍM	17	15 %
SPÍŠE NE	10	9 %
NE	1	1 %

I mezi učiteli panují více jak ze dvou třetin dobré vztahy, což je vzhledem k takovému obrovskému množství pedagogických pracovníků na škole velmi slušným výsledkem.

Otázka č. 24

24. Naše škola má dobré jméno ve srovnání s ostatními školami v blízkém okolí

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	32	28 %
SPÍŠE ANO	48	43 %
NEVÍM	23	20 %
SPÍŠE NE	7	6 %
NE	3	3 %

I v hodnocení zaměstnanců jednoznačně převládá dojem, že škola má dobré postavení ve srovnání se školami v blízkém okolí jak mezi žáky, zákonnými zástupci, u zřizovatele apod.

Vyhodnocení dotazníku žáků SŠ POS Brno

Jak jsem již podotkl na začátku této kapitoly, žáci dotazník vyplňovali na začátku své vyučovací hodiny v předmětu Informační a komunikační technologie. Dotazník celkem vyplnilo 1022 žáků. Vyplňování probíhalo ve dvou týdnech z důvodu, že obory vzdělání s výučním listem směnují (týden teoretické vyučování, týden praktické).

Otázka č. 1

1. S vybavením školy jsem spokojen

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	183	16 %
SPÍŠE ANO	420	41 %
NEVÍM	133	13 %
SPÍŠE NE	193	19 %
NE	93	9 %

Podle vyjádření žáků panuje s vybavením školy celková spokojenost, 28 % dotázaných žáků se přiklání spíše k negativnímu hodnocení, a to by mohlo vést vedení školy ke snaze zjistit, co jim na škole chybí, proč jsou nespokojení.

Otázka č. 2

2. Stav hygienických zařízení je vyhovující

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	134	13 %
SPÍŠE ANO	310	30 %
NEVÍM	113	11 %
SPÍŠE NE	322	32 %
NE	143	14 %

Odpovědi na tuto otázku skončily vzácně vyrovnaně, což by mělo management a odpovědné pracovníky vést k zamyšlení jak hygienické zařízení na škole vylepšit vzhledem k vyššímu počtu negativních odpovědí. Zaměstnanci jsou ve svých odpovědích méně negativní.

Otázka č. 3

3. Ve svého třídního učitele mám důvěru

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	456	45 %
SPÍŠE ANO	234	23 %
NEVÍM	148	14 %
SPÍŠE NE	80	8 %
NE	104	10 %

Žáci SŠ POS Brno mají bezmála v 70 % důvěru ve své třídní učitele, což svým způsobem dokazuje, že mezi žáky a učiteli panují na této škole dobré vztahy.

Otázka č. 4

4. Pokud budu mít osobní problémy, svěřím se svému TU

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	144	14 %
SPÍŠE ANO	162	16 %
NEVÍM	197	19 %
SPÍŠE NE	183	18 %
NE	336	33 %

Je zajímavé, že více jak dvě třetiny dotázaných důvěřuje svému TU, ale se svými osobními problémy by se třídnímu učiteli svěřilo pouhých 30 % dotázaných žáků. Po vyhodnocení předchozí otázky bych očekával větší procento.

Otázka č. 5

5. Učitelé nadržují některým spolužákům

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	285	27 %
SPÍŠE ANO	165	16 %
NEVÍM	252	25 %
SPÍŠE NE	190	19 %
NE	130	13 %

Celkem zajímavá otázka, čtvrtina dotázaných o těchto situacích neví nebo alespoň nic takového nezpozorovali. Nicméně téměř polovina žáků si myslí, že k nadržování ze strany pedagogických pracovníků některým žákům dochází nebo alespoň ten pocit z toho mají. Mnohdy se také může jednat pouze o jednostranný pohled na danou situaci. Vedení školy by se na tuto situaci mohlo zaměřit třeba v rámci hospitační činnosti.

Otázka č. 6

6. Učitelé dodržují vše, co nám slíbí

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	81	8 %
SPÍŠE ANO	325	31 %
NEVÍM	216	21 %
SPÍŠE NE	251	25 %
NE	149	15 %

Otázka č. 7

7. Výklad učitelů je na dostatečné odborné úrovni

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	203	20 %
SPÍŠE ANO	470	46 %
NEVÍM	206	20 %
SPÍŠE NE	99	10 %
NE	44	4 %

Díky této otázce víme, že žáci jsou celkem přesvědčeni o odborných kvalitách stávajícího pedagogického sboru, ale i na SŠ POS Brno nesmí dojít z podcenění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Otázka č. 8

8. Učitelé jsou schopni si s námi povídat i o tématech, které se netýkají výuky

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	448	43 %
SPÍŠE ANO	322	32 %
NEVÍM	74	7 %
SPÍŠE NE	138	14 %
NE	40	4 %

Opět výsledky této otázky ukazují na dobré vztahy mezi žáky a učiteli.

Otázka č. 9

9. Při výuce se často nudím

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	297	28 %
SPÍŠE ANO	297	29 %
NEVÍM	138	14 %
SPÍŠE NE	230	23 %
NE	60	6 %

Více jak polovina dotázaných žáků se ve výuce nenudí, tudíž můžeme konstatovat, že žáci si v teoretickém vyučování rádi rozšiřují své vědomosti a mají z toho dobrý pocit, ale je také skupina žáků, kteří raději pohodlně sedí v teorii, než pracují na praxi... Ale i ta třetina „nudících“ se ve výuce dokáže výuku nabourat, učitel je pak nucen neustále tyto žáky napomínat, apod...

Otázka č. 10

10. Rodiče se zajímají o mé studijní výsledky

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	593	59 %
SPÍŠE ANO	244	24 %
NEVÍM	56	5 %
SPÍŠE NE	74	7 %
NE	55	5 %

Z odpovědí vyplývá, že drtivě většině rodičů záleží na studijních výsledcích svých dětí, a zajímají se o jejich prospěch.

Otázka č. 11

11. Rodiče navštěvují třídní schůzky

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	409	40 %
SPÍŠE ANO	201	20 %
NEVÍM	30	3 %
SPÍŠE NE	166	16 %
NE	216	21 %

Rodiče se zajímají o své děti, o čemž svědčí návštěvnost na třídních schůzkách, komunikace s třídním učitelem, vedením školy, apod., i přes skutečnost, že škola má zavedený dálkový přístup přes internet, kde rodiče mohou sledovat prospěch svého dítěte.

Otázka č. 12

12. Na spolužáky se můžu spolehnout

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	136	13 %
SPÍŠE ANO	369	37 %
NEVÍM	165	16 %
SPÍŠE NE	226	22 %
NE	126	12 %

Bylo by zajímavé vědět, z jakého důvodu se 34 % dotázaných na své spolužáky nemůže spolehnout...

Otázka č. 13

13. Mám strach z některých spolužáků

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	43	4 %
SPÍŠE ANO	33	3 %
NEVÍM	42	4 %
SPÍŠE NE	94	9 %
NE	810	80 %

Jednoznačně vyhodnocena otázka (výsledky zcela opačné než u pedagogických pracovníků). Drtivá většina žáků se ve škole cítí bezpečně, přesto že vyhodnocení otázky č. 15 je v rozporu s vyhodnocením této otázky.

Otázka č. 14

14. Na naší škole jsem využil pomoc výchovného poradce

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	46	5 %
SPÍŠE ANO	12	1 %
NEVÍM	22	2 %
SPÍŠE NE	24	2 %
NE	918	90 %

Je otázkou, zda proč, z jakých důvodů se žáci brání při svých problémech vyhledat pomoc výchovného poradce na škole. Námět pro vedení školy na zmapování situace.

Otázka č. 15

15. Ve škole jsem zažil situaci, kdy žáci slovně či fyzicky ubližovali spolužákovi

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	257	25 %
SPÍŠE ANO	114	11 %
NEVÍM	110	11 %
SPÍŠE NE	143	14 %
NE	398	39 %

Po vyhodnocení otázky číslo 13 bych očekával při vyhodnocení jiné výsledky – 35 % dotázaných žáků zažilo slovní či fyzické napadení spolužáka, a to již by mohl být námět pro vedení školy k prozkoumání.

Otázka č. 16

16. Ve školní jídelně se stravuji

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	289	28 %
NE	733	72 %

Více než dvě třetiny dotázaných žáků se ve školní jídelně nestravuje, ostatní upřednostňují jiný druh jídla než oběd za zvýhodněnou cenu pro žáky. Dalším z námětů pro vedení školy by mohlo být zjistit příčiny, které vedou žáky k tomu, aby se ve škole nestravovali. Zejména v porovnání s pedagogickými pracovníky, dle kterých jsou obědy velmi dobré.

Otázka č. 17

17. Se zvoleným oborem jsem spokojen

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	421	42 %
SPÍŠE ANO	319	31 %
NEVÍM	107	10 %
SPÍŠE NE	97	9 %
NE	78	8 %

Žáci SŠ POS Brno jsou spokojeni se svým oborem, který na škole studují, což je dobrý předpoklad pro to, aby škola měla dostatečný počet kvalitních absolventů uplatnitelných na trhu práce. Spokojenost žáků by se ale měla projevit hlavně v docházce do školy, a také v klasifikaci ať již v teoretickém nebo praktickém vyučování.

Otázka č. 18

18. S činností školského parlamentu jsem spokojen

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	102	10 %
SPÍŠE ANO	130	13 %
NEVÍM	521	51 %
SPÍŠE NE	114	11 %
NE	155	15 %

Při pohledu na vyhodnocení této otázky mám pocit, že žáci ani neví, jaká je činnost školského parlamentu, co žákům přináší, v čem je pro ně prospěšný.

Otázka č. 19

19. Jsem rád/a, že mohu navštěvovat naši školu

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	278	27 %
SPÍŠE ANO	390	39 %
NEVÍM	184	18 %
SPÍŠE NE	95	9 %
NE	75	7 %

Úzká propojenost s otázkou č. 17, a vlastně i podobné hodnocení. Jsou-li žáci spokojeni s oborem, který studují, je předpoklad, že budou spokojeni i se školou, kterou navštěvují.

Otázka č. 20

20. Naše škola má ve srovnání s ostatními školami v blízkém okolí dobré jméno

	Odpovědi celkem	% vyhodnocení
ANO	167	16 %
SPÍŠE ANO	209	21 %
NEVÍM	292	29 %
SPÍŠE NE	194	19 %
NE	157	15 %

Na stejně položenou otázku u pedagogických pracovníků byl poměr odpovědí přeci jen jiný, což se celkem dalo i předpokládat. Přeci jen „náctileté“ zas až tak pověst školy, do které chodí, netíží, jak by oni sami řekli „žily nám to netrhá“. A proto taky u žáků má SŠ POS Brno dobré postavení v 37 %, kdežto u pedagogických pracovníků v 71 %.

7. Hodnocení získaných údajů

Získaná data z dotazníkových šetření mohou napomoci vedení školy zaměřit se na záležitosti, které by mohly ovlivnit jinak dobrý a bezproblémový chod školy, na upevňování vzájemných a nutno říct, že dobrých vztahů nejen mezi pedagogickými pracovníky a vedením školy, ale i mezi pracovníky a žáky a konec konců i mezi žáky navzájem, klima školy, třídy, apod.; pedagogům mohou napomoci najít přiměřené výchovné a pedagogické techniky vedoucí ke zkvalitnění výuky, cestu k žákům. Je nutné taktéž podotknout, že je to pouze orientační výsledek a určitě by nebylo dobré přestat pracovat na dalším zkvalitňování prostředí školy.

Kladným a velmi příjemným zjištěním tohoto dotazníkového šetření bylo zjištění, že se rodiče ve velké míře zajímají o studijní výsledky svých dětí, že komunikují se školou, s třídním učitelem, navštěvují třídní schůzky apod. Kladně bylo rodiči přijato zavedení tzv. iSASu – internetové aplikace programu, z kterého mají rodiče dálkový přístup k hodnocení svých dětí. O této skutečnosti se zmiňují hlavně proto, že hodně záleží na rodině, jaké vzdělání považuje za vhodné pro své dítě.

Vše je taktéž hodně o výchově a inteligenci. Velmi často se stávají hlavní body slušného chování, mezi něž patří pozdrav nebo poděkování, pro dnešní mládež cizí. Na SŠ POS Brno jsou žáci jasně vedeni k projevům slušného chování a jednání, např. není možné, aby se žák po škole pohyboval s kšiltovkou na hlavě... Mezi žáky panuje rozšířené rozmezí jejich původu, počínaje finančně kvalitně zajištěnými rodinami až po rodiny s velmi nízkými příjmy. Častým jevem bývá, že žáci pocházející ze sociálně slabších rodin mívají těžší postavení mezi spolužáky, na druhé straně bývají pracovitější, vážící si jakékoliv příležitosti pro dosažení vzdělání ve zvoleném oboru.

Neméně důležité je také to, jak se žáci i zaměstnanci ve škole cítí, zda chodí do školy, zaměstnání s chutí, zda jsou spokojeni s průběhem výuky, apod. Důležité je také odborná, ale též lidská úroveň učitelů. Hodně je také důležitá spokojenost učitelského sboru. Je velmi důležité, aby vztahy mezi jednotlivými předmětovými týmy, ale také zájem o všechny žáky na škole, byly na velmi dobré úrovni. Toto vše je základem pro vytvoření dobrého klimatu na škole.

Z provedeného dotazníkového šetření vyplývá, že na SŠ POS Brno můžeme klima školy hodnotit veskrze pozitivně, a to i přesto, že před necelými dvěma roky došlo ke sloučení dvou (velkých) středních škol a mohlo se předpokládat, že po roce a půl po sloučení ještě nemusí být vše ideální. Škola je k žákům i pedagogům přátelská, snaží se vytvořit příznivé prostředí jak pro zaměstnance, tak i pro žáky. U pedagogů podporuje jejich další vzdělávání. Úspěšnost školy můžeme taktéž hodnotit i dle předních umístění žáků v různých odborných soutěžích, kterých se zúčastní. Vedení školy využívá zpětné vazby z kontaktu se žáky, rodiči, zaměstnanci školy. Jejich návrhy pečlivě vyhodnocuje a využívá pro další možné zlepšování image školy. Je též Fakultní školou Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, jejím studentům umožňuje provádět dotazníková šetření a náslechy v rámci jejich praxe. Silnou stránkou školy je taktéž všeobecná vzájemná důvěra, respekt a efektivní komunikace, snaha o neustálé zlepšování vybavenosti školy zejména v oblasti ICT.

Je potěšující, že valná většina odpovědí byla hodnocena kladně. Vyšlo najevo také několik negativních odpovědí, a ty jsou právě podnětem ke zlepšování, které povedou k novým cílům a novým možným změnám. Pokud se vedení školy podaří postupně zjišťovat stav školního klimatu, bude mít nepatrnou záruku v udržení kvalitních oblastí a následně posílení těch méně kvalitních. Je zřejmé, že každá oblast se během školního roku mění s novými žáky nebo novými učiteli, ovšem jasně stanovená a zavedená pravidla a pravomoci, kde je daný prostor také při vlastním uplatnění každého jednotlivce, je zárukou kladného hodnocení klima školy. Z toho plyne, že nejdůležitější roli ve škole hraje vedení školy a jeho kvalitní odborná práce s lidmi a žáky.

8. Závěr

Cílem bakalářské práce na téma „Klima školy“ bylo zmapovat, poznat a popsat klima školy, reakci pedagogických pracovníků a žáků necelé dva roky po sloučení. Cílem dotazníkového šetření bylo zmapování situace na této střední škole, zjištění klimatu školy z obou pohledů. Tedy z pohledu žáků i učitelů a porovnání některých otázek tak, jak situaci na škole vidí obě skupiny respondentů. Poznatky, které vyšly z dotazníkového šetření, mohou sloužit vedení školy např. při dalším zpracování Školních vzdělávacích programů, školního řádu nebo také při stanovení pravidel hodnocení chování.

Školství je velmi častým tématem mezi odborníky, laiky, veřejnými médii, ale taktéž i v rámci pedagogických sborů apod. Škola není jen budovou, do které se chodí žáci něco naučit, zaměstnanci pracovat, ale je to instituce, která vzdělává další generace. Každá škola by měla mít jako svůj hlavní cíl vzdělání a formování osobnosti žáků.

Škola má zpracované dlouhodobé a konkrétní cíle vč. strategie školy, ale nikde jsem nenašel, jak by vedení školy chtělo těchto cílů dosáhnout, jakou cestou, jakými prostředky, jakým způsobem...

Všemi otázkami v rámci dotazníkového šetření jsem se snažil získat objektivní informace na celkový názor žáků a pedagogických pracovníků o škole, kterou navštěvují, resp. kde pracují. Oblast otázek z dotazníků se týkala vztahu žáka a zaměstnance ke škole, ke vzdělávání, k provozu školy, byla zaměřena taktéž na vztahy ke spolužákům, kolegům a na vzájemné vztahy mezi žáky a pedagogy na škole. Ze získaných odpovědí jsem zpracoval k jednotlivým otázkám tabulky a v příloze též grafické vyjádření.

Mohu tedy konstatovat, že jasně definovaný cíl této bakalářské práce včetně výzkumu byl splněn a že necelé dva roky po sloučení panuje na SŠ POS Brno velmi dobré klima, se slušnými vztahy nejen mezi žáky, pedagogickými pracovníky, ale i mezi žáky a pedagogickými pracovníky vzájemně.

Seznam použité literatury:

- ČÁP, J. *Psychologie pro učitele*. 2. vyd. Praha: SPN, 1983, 384 s. č. 46-00-13/2
- ČÁP, J. *Psychologie výchovy a vyučování*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1993, 415s. ISBN 80-7066-534-3
- EGER, L. et al. *Strategie rozvoje školy*. Plzeň: CECHTUMA, s.r.o., 2002. ISBN 80-903225-6-5.
- GAVORA, P. *Učitel a žáci v komunikaci*, Brno: Paido, 2005, ISBN 80-7315-104-9
- GRECMANOVÁ, H., et al. *Obecná pedagogika II.*, Olomouc: Hanex, 2000, ISBN 80-85783-24-X
- HAVLÍNOVÁ, M. (ed) *Jak měnit a rozvíjet vlastní školu? O individuálních projektech škol*. Praha: Agentura Strom, 1994, ISBN 80-901662-2-9
- KUKAL, P.: *Školní PR.*, Moderní vyučování, 2000, roč, 6, čl. 2, s. 15
- KURIC, J. *Ontogenetická psychologie*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, 2001, 179 s. ISBN 80-214-1844-3
- MACEK, P. *Adolescence – Psychologické a sociální charakteristiky dospívajících*. Praha: Portál, 1999, 207 s. ISBN 80-7178-348-X
- MAŇÁK, J. et.al. *Kapitoly z metodologie pedagogiky*. Brno: Masarykova univerzita, 1996, ISBN: 80-210-1031-2.
- MAREŠ, J. *Zamyšlení nad pojmem klima školy*. In JEŽEK, S. (ed) *Sociální klima školy I*. Brno: MSD s.r.o., 2003
- OBDRŽÁLEK, Z. *Vplyvy managementu školy na vytváranie školskej kultúry a klimy*. Pedagogická revue, 1998, roč. 50, č. 4, ISSN 1335-1982
- PETTY, G. *Moderní vyučování*. 1.vyd. Praha: Portál, 1996. ISBN 80-7178-070-7
- POL, M.; LAZAROVÁ, B: *Spolupráce učitelů – podmínka rozvoje školy*. PRAHA: Agentura STROM, 1999, ISBN 80-86106-07-1
- PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995, 292 s. ISBN 80-7178-029-4
- PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2001, ISBN 978-80-7367-416-8
- PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 4. aktualizované vydání Praha: Portál, 2003, ISBN 80-7178-772-8.

ŘEHULKA, E. (ED.) *School and health 21 (1) - Volume 1. Škola a zdraví 21 (1) - 1. díl*. Brno: Paido, 2006 a Brno: Masarykova univerzita, 2006. 645 s. ISBN 80-7315-119-7 (Paido), ISBN 80-210-4071-8 (Masarykova univerzita)

SVĚTLÍK, J. *Marketing školy*. Zlín: Ekka, 1996, ISBN 80-902200-8-8

SVĚTLÍK, J. *Marketingové řízení školy*. Praha: ASPI, 2006, ISBN 80-7357-176-5

ŠŤÁVA, J. *Vliv managementu školy na její klima*. In *Klima současné české školy. Sborník příspěvků z 11. konference ČPdS*. 1. vyd. Brno, KONVOJ, 2003, ISBN 80-7302-064-5

VAŠUTOVÁ, J. *Profese učitele v českém vzdělávacím kontextu*. Brno: Paido, 2004, ISBN 80-7315-082-4

WALTEROVÁ, E.: *Problém vnitřní konzistence případové studie školy*. In: *Nové možnosti vzdělávání a pedagogický výzkum. Sborník příspěvků IX. Celostátní konference ČAPV s mezinárodní účastí*. Ostrava: 2001, ISBN 80-7042-181-9

Výroční zpráva o činnosti školy SŠ POS Brno za školní rok 2012/2013

Internetové zdroje:

MAREŠ, J. *Sociální klima školní třídy: Přehledová studie*. 1998, (online) 10. ledna 2014, dostupný z www:

http://klima.pedagogika.cz/trida/doc/Mares_Klima_tridy.pdf

www.nuv.cz

Dotazník pro učitele

1. Budovy naší školy se mi líbí

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

2. Se svým pracovním zařazením jsem spokojen/a

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

3. Hygienické zařízení na škole je vyhovující

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

4. Pro výuku mám dostatek pomůcek

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

5. S didaktickou technikou na naší škole jsem spokojen

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

6. Se stravou v naší jídelně jsem spokojen

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

7. Vybavení sborovny je na dobré úrovni

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

8. Od žáků slýchávám, že někteří učitelé nejsou schopni odpovědět žákům na otázky týkajících se učiva

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

9. Mám k žákům individuální přístup

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

10. Mezi učiteli nejsou vážné konflikty

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

11. Komunikace mezi vedením školy a učiteli je bezproblémová

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

12. Mám důvěru ve vedení školy

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

13. Moje práce ve škole je dostatečně ohodnocena (zej. finančně)

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

14. Vedení školy mě již několikrát zklamalo svým přístupem k záležitostem týkajících se učitelů

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

15. Ve škole je možné se někomu svěřit

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

16. Žáci naší školy nejsou ochotni vzájemně si pomáhat

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

17. Žáci se bojí některých svých spolužáků

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

18. Jsem spokojený s tím, co se žáci v mých hodinách naučí

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

19. Žáci dodržují ve škole pravidla

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

20. Za nedodržení pravidel jsou žáci přiměřeně trestáni

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

21. Jsem rád/a, že pracuji na této škole

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

22. Mezi žáky a učiteli panují dobré vztahy

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

23. Mezi učiteli panují dobré vztahy

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

24. Naše škola má dobré jméno ve srovnání s ostatními školami v blízkém okolí

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

Dotazník pro žáky

1. S vybavením školy jsem spokojen

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

2. Stav hygienických zařízení na škole je vyhovující

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

3. Ve svého třídního učitele mám důvěru

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

4. Pokud budu mít osobní problémy, svěřím se svému třídnímu učiteli

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

5. Učitelé nadržují některým spolužákům

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

6. Učitelé dodrží vše, co nám slíbí

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

7. Výklad učitelů je na dostatečné odborné úrovni

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

8. Učitelé jsou schopni si s náma povídat i o tématech, které se netýkají výuky

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

9. Při výuce se často nudím

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

10. Rodiče se zajímají o mé studijní výsledky

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

11. Rodiče navštěvují třídní schůzky

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

12. Na spolužáky se můžu spolehnout

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

13. Mám strach z některých spolužáků

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

14. Na naší škole jsem využil pomoc výchovného poradce

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

15. Ve škole jsem zažil situaci, kdy žáci slovně či fyzicky ubližovali spolužákovi

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

16. Ve školní jídelně se stravuji

ANO – NE

17. Se zvoleným oborem jsem spokojen

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

18. S činností školního parlamentu jsem spokojen

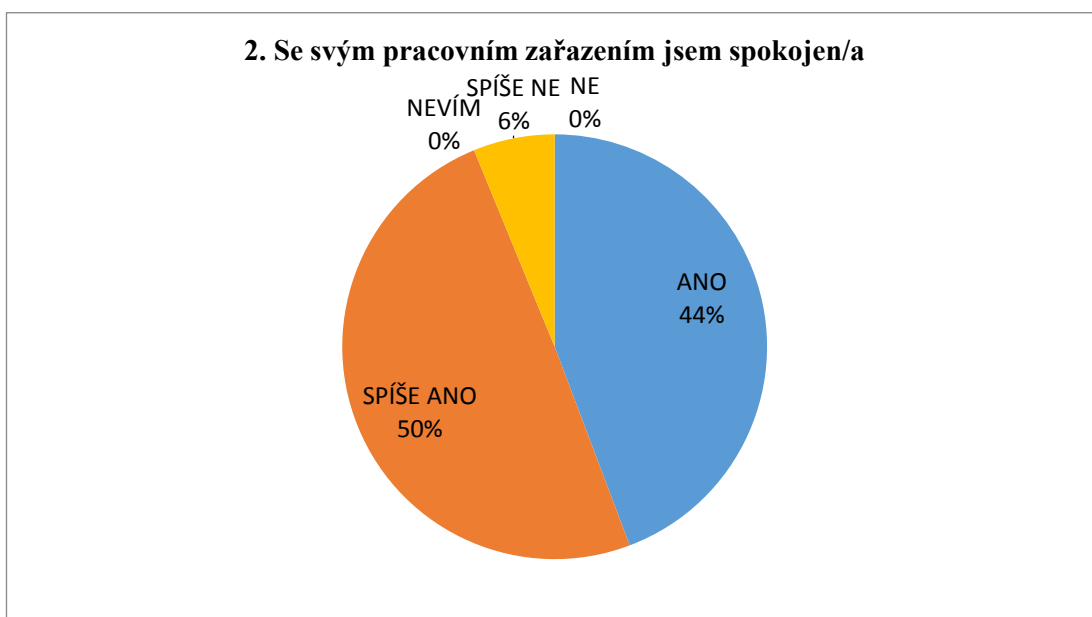
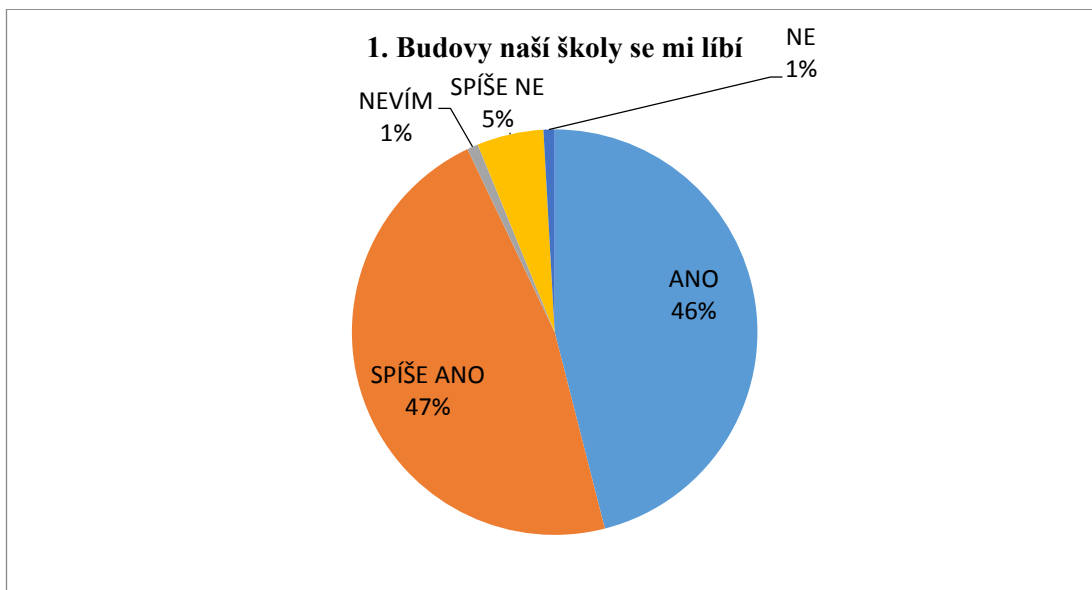
ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

19. Jsem rád/a, že mohu navštěvovat tuto školu

ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

20. Naše škola má ve srovnání s ostatními školami v blízkém okolí dobré jméno

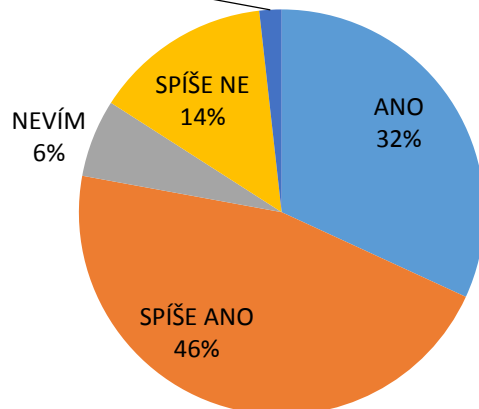
ANO – SPÍŠE ANO – NEVÍM – SPÍŠE NE – NE

Grafické vyhodnocení dotazníku od pedagogických pracovníků školy

3. Hygienické zařízení na škole je vyhovující

NE
2%

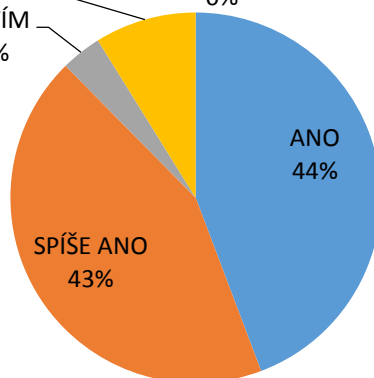

4. Pro výuku mám dostatek pomůcek

SPÍŠE NE
9%

NEVÍM
4%

NE
0%

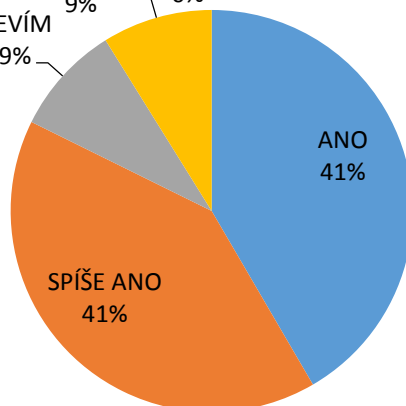

5. S didaktickou technikou na naší škole jsem spokojen

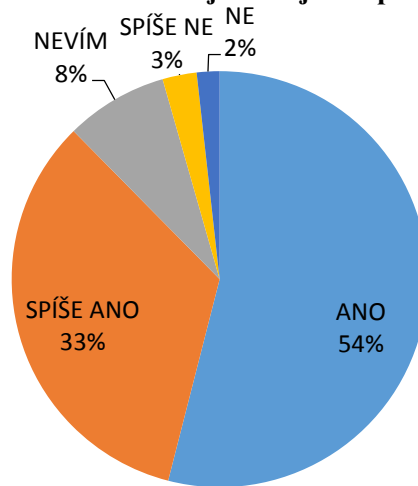
SPÍŠE NE
9%

NEVÍM
9%

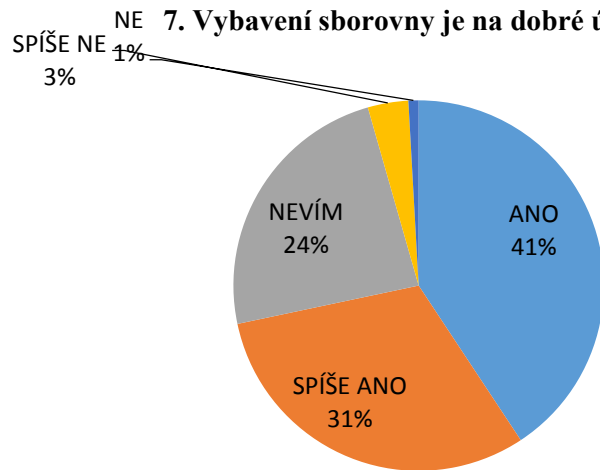
NE
0%

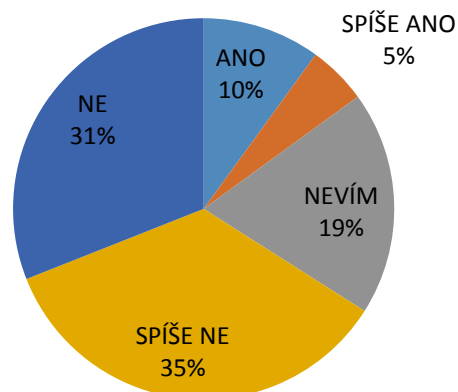
6. Se stravou v naší jídelně jsem spokojen

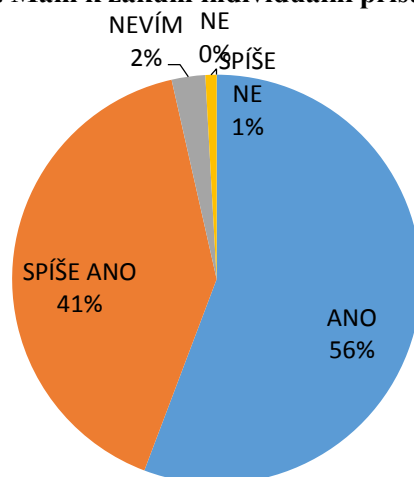
7. Vybavení sborovny je na dobré úrovni

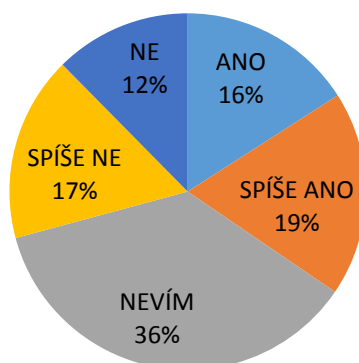
8. Od žáků slyším, že někteří učitelé nejsou schopni odpovědět žákům na otázky týkajících se učiva

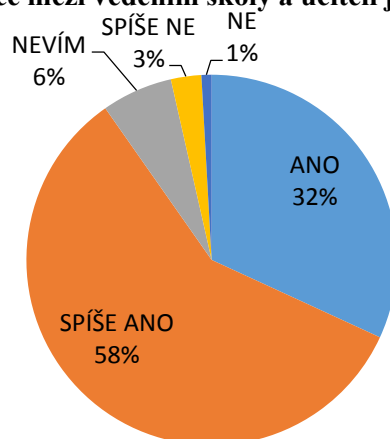
9. Mám k žákům individuální přístup

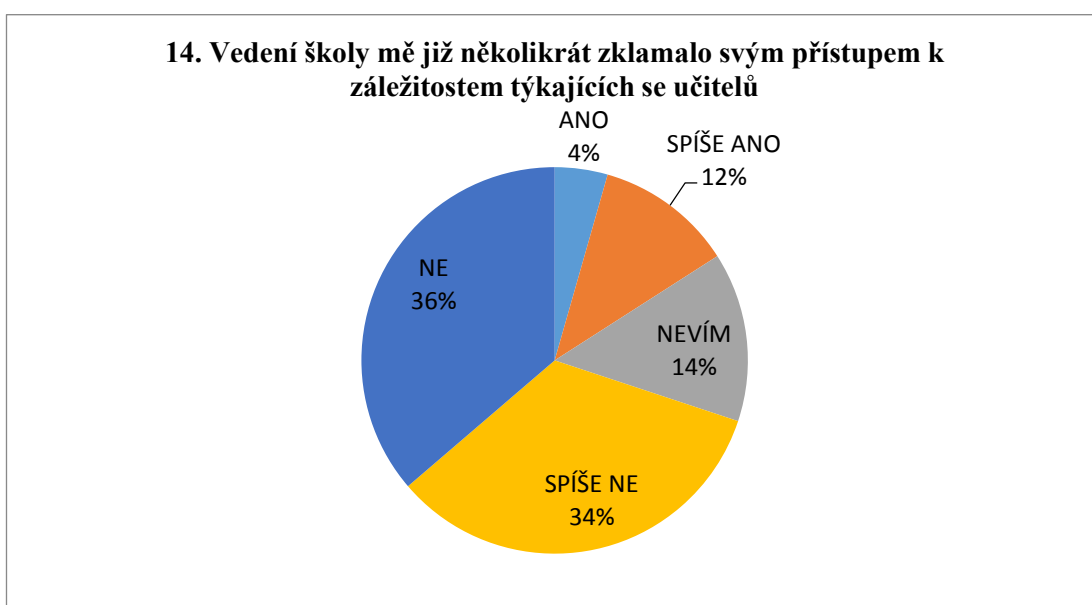
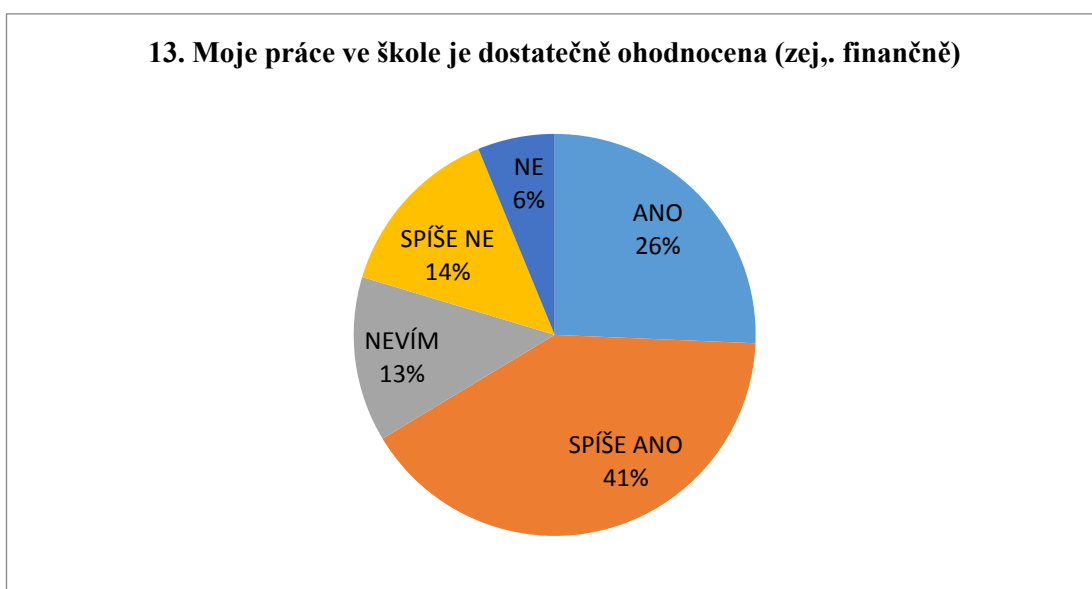
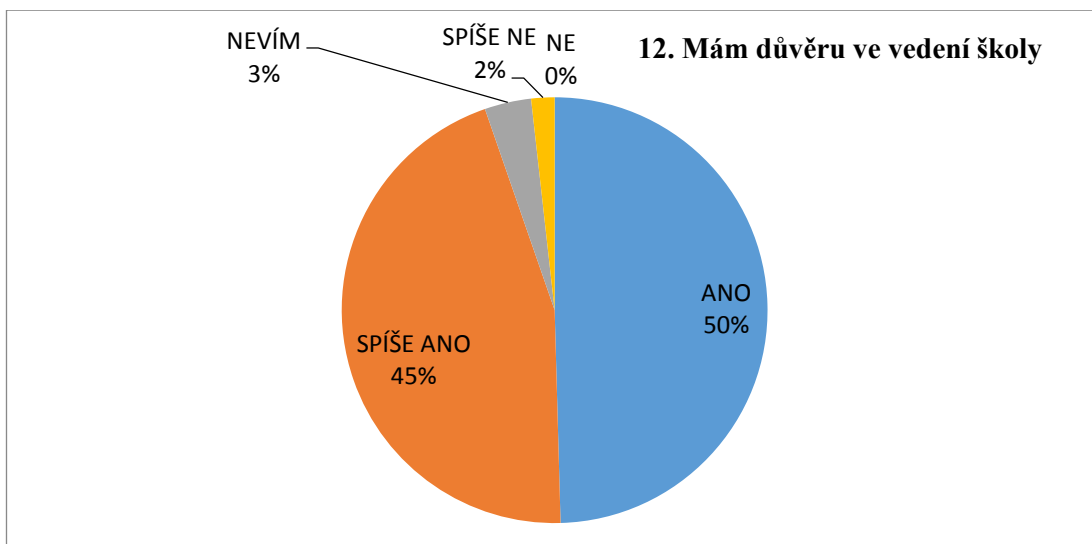

10. Mezi učiteli nejsou vážné konflikty

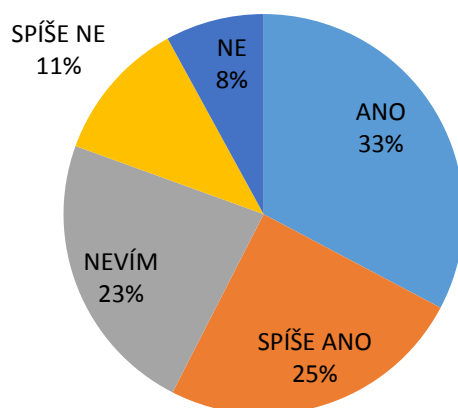

11. Komunikace mezi vedením školy a učiteli je bezproblémová

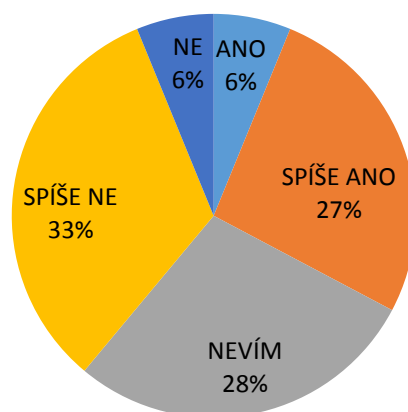

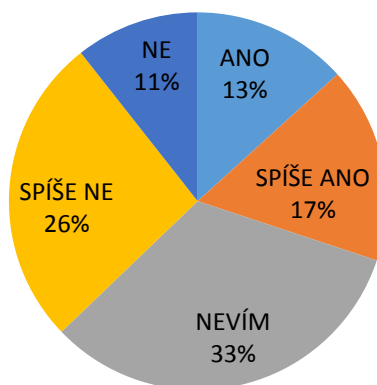
15. Ve škole je možné se někomu svěřit

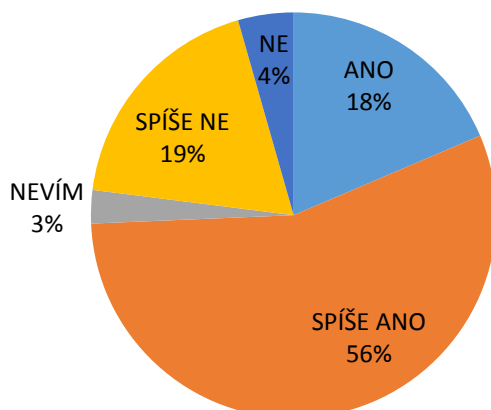
16. Žáci naší školy nejsou ochotni vzájemně si pomáhat

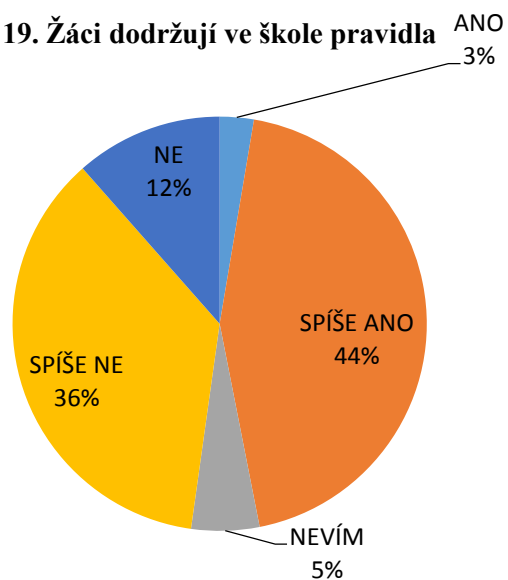
17. Žáci se bojí některých svých spolužáků

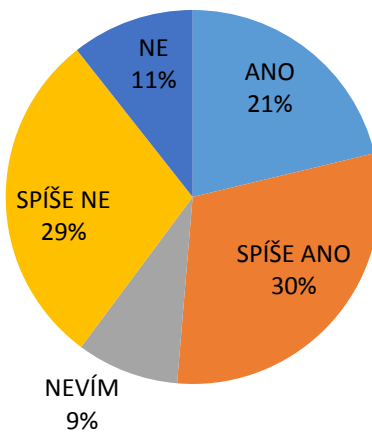
18. Jsem spokojený s tím, co se žáci v mých hodinách naučí

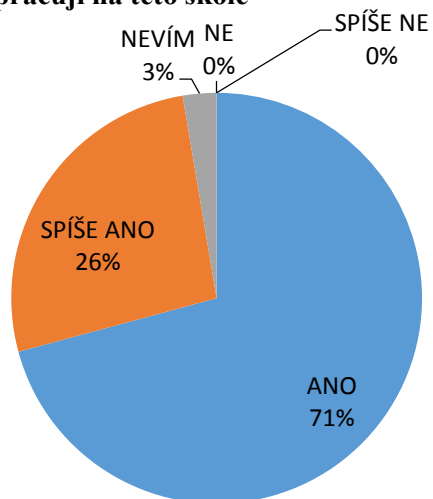
19. Žáci dodržují ve škole pravidla

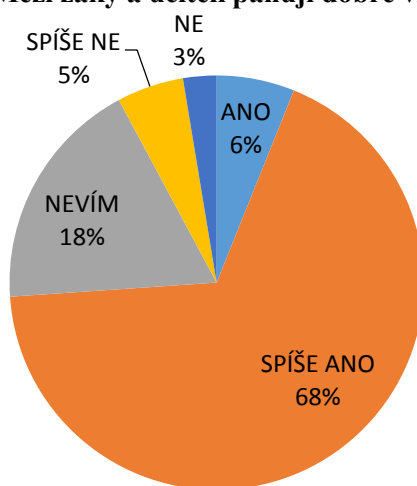
20. Za nedodržení pravidel jsou žáci přiměřeně trestáni

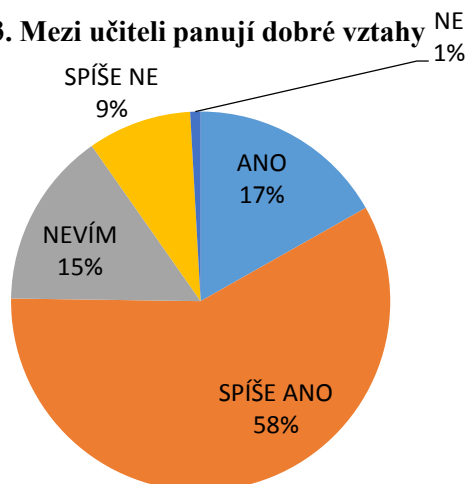
21. Jsem rád/a, že pracuji na této škole

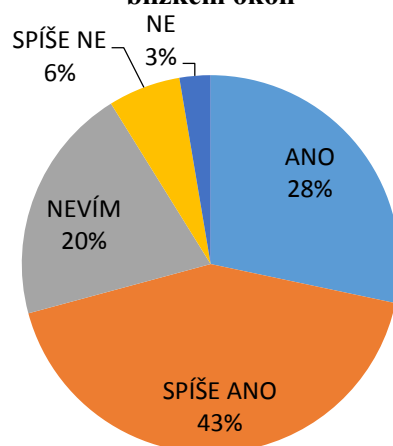
22. Mezi žáky a učiteli panují dobré vztahy

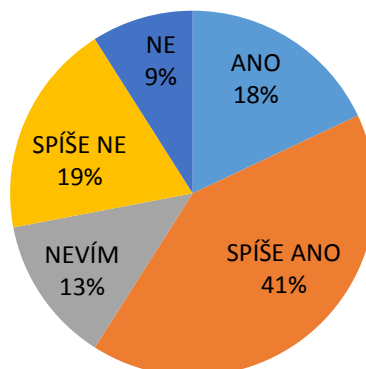
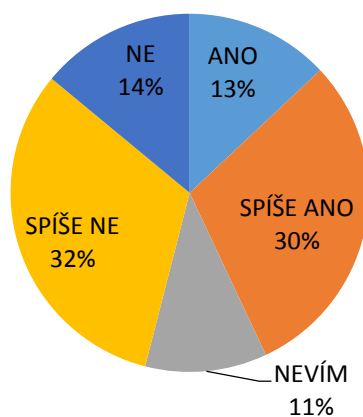
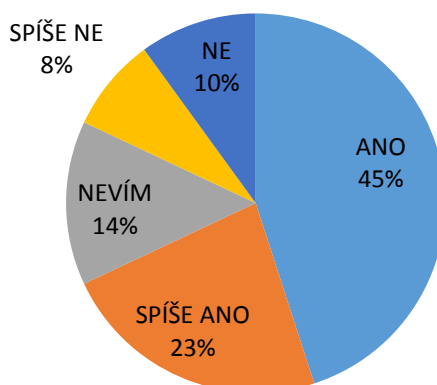
23. Mezi učiteli panují dobré vztahy

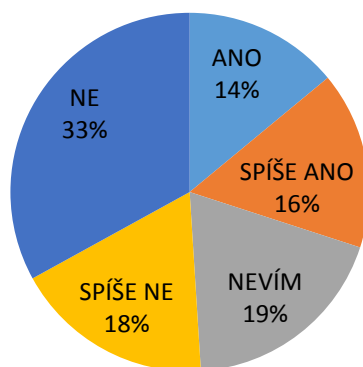
24. Naše škola má dobré jméno ve srovnání s ostatními školami v blízkém okolí

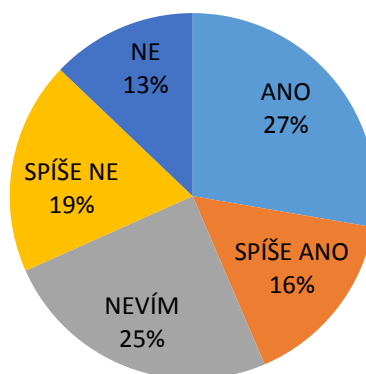

Grafické vyhodnocení dotazníku od žáků školy**1. S vybavením školy jsem spokojen****2. Stav hygienických zařízení na škole je vyhovující****3. Ve svého třídního učitele mám důvěru**

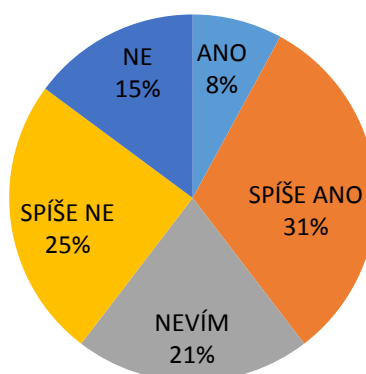
4. Pokud budu mít osobní problémy, svěřím se svému třídnímu učiteli

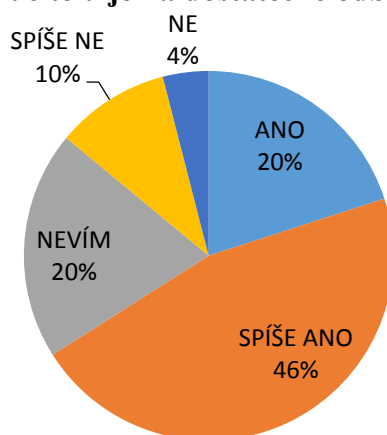
5. Učitelé nadřezují některým spolužákům

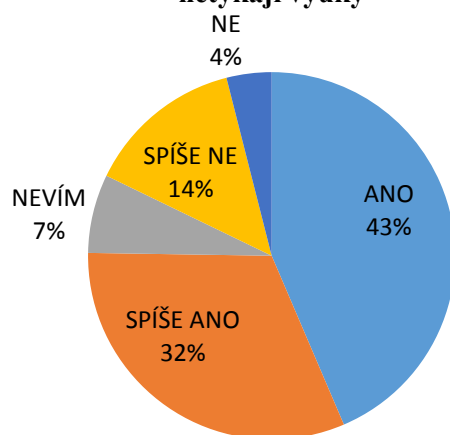
6. Učitelé dodrží vše, co nám slíbí

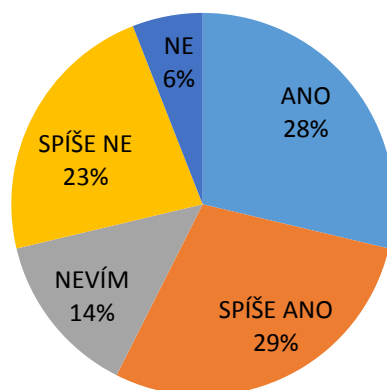
7. Výklad učitelů je na dostatečné odborné úrovni

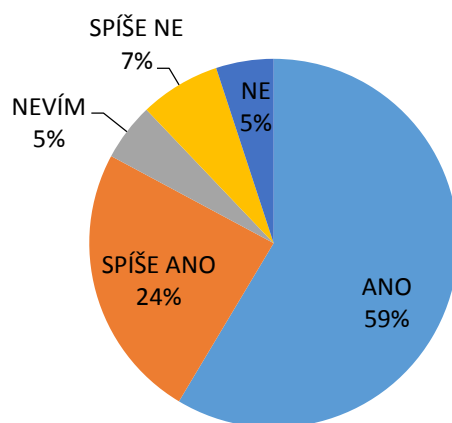
8. Učitelé jsou schopni si s náma povídat i o tématech, které se netýkají výuky

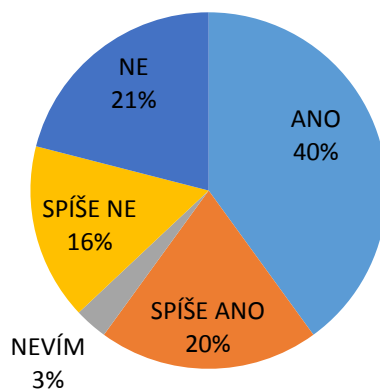
9. Při výuce se často nudím

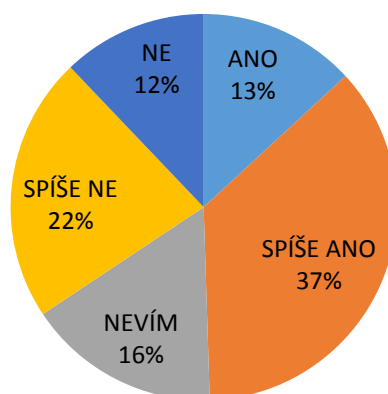
10. Rodiče se zajímají o mé studijní výsledky

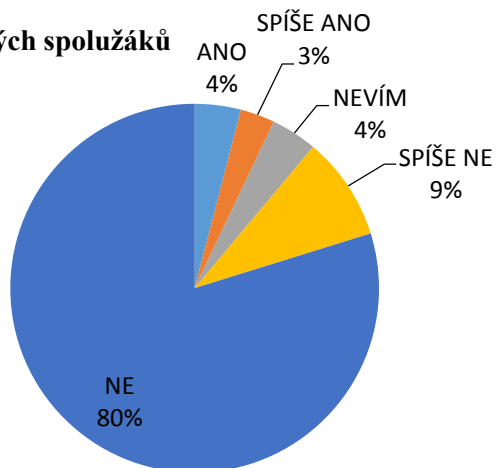
11. Rodiče navštěvují třídní schůzky

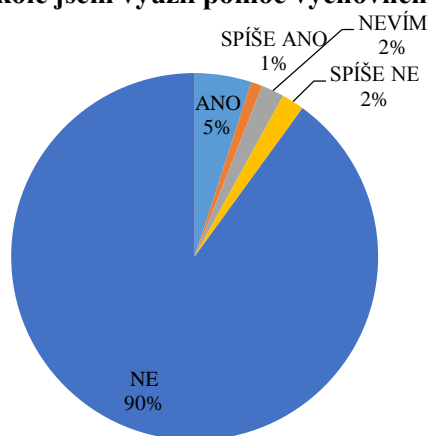
12. Na spolužáky se můžu spolehnout

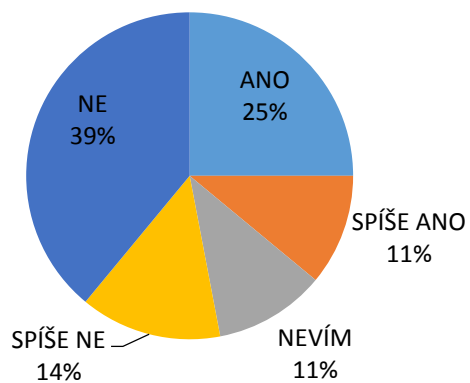
13. Mám strach z některých spolužáků

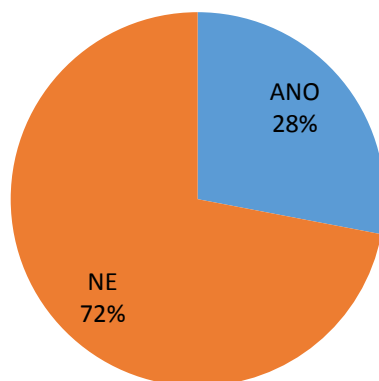
14. Na naší škole jsem využil pomoc výchovného poradce

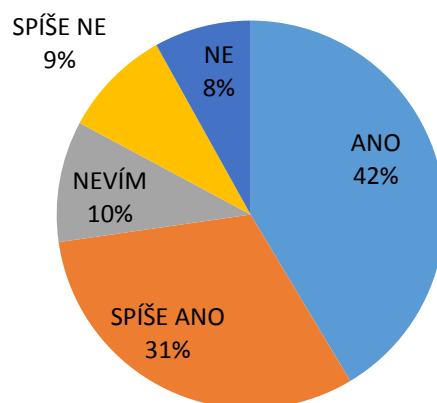
15. Ve škole jsem zažil situaci, kdy žáci slovně či fyzicky ubližovali spolužákovi

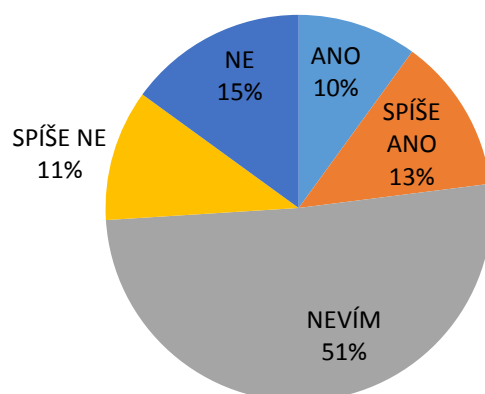
16. Ve školní jídelně se stravuji

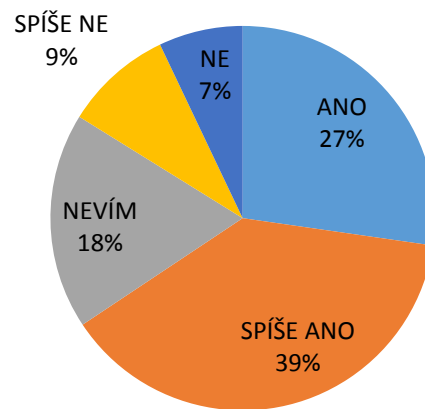
17. Se zvoleným oborem jsem spokojen

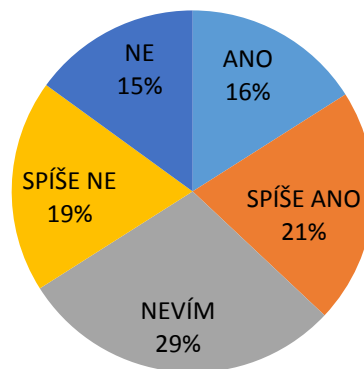
18. S činností školního parlamentu jsem spokojen

19. Jsem rád/a, že mohu navštěvovat tuto školu

20. Naše škola má ve srovnání s ostatními školami v blízkém okolí dobré jméno

Anotace

Jméno a příjmení autora:	Jiří Kryčer, DiS.
Název katedry a fakulty:	Katedra sociologie a andragogiky a kulturní antropologie
Název bakalářské diplomové práce:	Klima školy
Vedoucí práce:	PaedDr. Jiří Grenar
Počet znaků:	70 491
Počet příloh:	4
Počet použitých zdrojů:	25

Klíčová slova:

Škola, klima školy, učitel, žák, vztahy na škole

School, school climate, teacher, student, relationships at school

Anotace:

Předmětem bakalářské práce „Klima školy“ je identifikace prostředí Střední školy potravinářské, obchodu a služeb Brno, Charbulova 106, tj. zjistit, jak jsou spokojeni žáci, pedagogičtí pracovníci, jak vnímají klima školy, kterou navštěvují, resp. pracují v ní. Má také pomoci škole, na které bylo šetření prováděno, k vlastní evaluaci a zlepšování se.

Bakalářská práce je rozdělena do 7 kapitol. V nich se seznámíme s pojmy jako klima školy, vztahy utvářející klima školy, pedagogická etika učitele, osobnost učitele, osobnost žáka, vztah mezi pojmy klima školy a kultura školy. Dále analyzují dotazníkové šetření.

The work "school climate" is the identification of middle-school food, trade and services Brno, Charbulova 106, it is to find out how satisfied students, teachers, school climate as perceived attended, respectively work in it. It also help the school to which the investigation was carried out to evaluate their own and improve.

The thesis is divided into seven chapters. In them, we introduce the concepts such as school climate, relationships shaping the climate of the school, teaching ethics teacher, teacher, student's personality, the relationship between the concepts of school climate and school culture. It also analyzes the questionnaire.